อนุสรณ์งานฌาปนกิจศพ

คุณแม่บุญเลี้ยง ปรียวงศ์

ัดศรีมหาราชา อ.ศรีราชา จังหวัดชลบุรี

วันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๗

อนุสรณ์งานฌาปนกิจศพ

คุณแม่บุญเลี้ยง ปรียวงศ์

ณ วัดศรีมหาราชา อ.ศรีราชา จังหวัดชลบุรี

วันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๗

คุณแม่บุญเลี้ยง ปรียวงศ์

ชาตะ ๑๖ เมษายน ๒๔๖๐

มรณะ ๔ พฤษภาคม ๒๕๒๖

คำไว้อาลัย คุณแม่บุญเลี้ยง ปรียวงศ์

คุณแม่บุญเลี้ยง ชุ่มชื่น เกิดวันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๐ เป็นธิดาคนที่ ๓ ของนายชิต นางต่วน ชุ่มชื่น ครอบครัวนี้มีพี่น้องอยู่ ๕ คน เป็นหญิง ๓ คน และชาย ๒ คน ดังนี้

๑. นางปิ่น ชุ่มชื่น
๒. นางบุญรอด ชุ่มชื่น (กีระติสุนทร)
๓. นางบุญเลี้ยง ชุ่มชื่น (ปรียวงศ์)
๔. นายชาญชัย (บุญเหลือ) ชุ่มชื่น
๕. นายบุญชุบ (เชาวน์) ชุ่มชื่น

คุณแม่บุญเลี้ยง ได้แต่งงานกับคุณพ่อสนอง ปรียวงศ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๐ ได้จดทะเบียนสมรสที่อำเภอศรีราชาเป็นคู่ที่สอง รองจากท่านนายอำเภอศรีราชา (ขุนไตรกิติยานุกุล) และท่านขุนไตรกิติยานุกุล เป็นเถ้าแก่ทำการสู่ขอคุณแม่บุญเลี้ยง โดยหมั้นไว้ระยะหนึ่งก่อนจึงได้กระทำพิธีแต่งงานโดยถูกต้องตามกฎหมาย คุณแม่บุญเลี้ยงได้เคยเข้าประกวดนางงามชลบุรี โดยอำเภอศรีราชาเป็นผู้ส่ง ได้รับจี้เป็นรางวัลชมเชยเมื่อปี ๒๔๗๘

หลังจากสมรสแล้วก็ได้ย้ายติดตามคุณพ่อสนอง ไปอยู่กรุงเทพฯ โดยคุณพ่อสนองได้ไปทำการสอนอยู่โรงเรียนอำนวยศิลป์ ปากคลองตลาด

เป็นเวลา ๒ ปี คุณพ่อสนองได้ถูกทางราชการเรียกตัวคืนกลับชลบุรีในฐานะที่เป็นนักเรียนทุนของจังหวัดชลบุรี คุณแม่บุญเลี้ยงจึงได้ย้ายกลับมาด้วยทั้ง ๆ ที่มีครรภ์แก่แล้ว จึงมาคลอดบุตรีคนแรก ชื่อว่าสุนันทา ซึ่งได้ถึงแก่กรรมไปเมื่ออายุได้ ๔ เดือนเศษ ในปลายปี พ.ศ. ๒๔๘๒ คุณพ่อสนองได้ย้ายไปทำการสอนที่โรงเรียนประจำจังหวัดปัตตานี (เบญจมราชูทิศ) คุณแม่บุญเลี้ยงได้ติดตามไปด้วย และได้กำเนิดบุตรหญิงที่ปัตตานีคนหนึ่ง คืออาจารย์สุพาณี ปรียวงศ์ (พุกกะวรรณะ)

ต่อมาคุณพ่อสนองถูกญี่ปุ่นคุกคาม บ้านช่องทรัพย์สินเสียหายมาก จึงขอย้ายมาอยู่ชลบุรี โดยออกค่าพาหนะเองแต่ทางราชการไม่อนุญาต จึงขอลาออกจากครู ซึ่งทางราชการได้ส่งตัวกลับศรีราชาอันเป็นภูมิลำเนาเดิม เมื่อปี ๒๔๘๗ ต่อมาคุณพ่อสนองได้ไปทำการสอน ณ โรงเรียนไพศาลศิลป์ โดยการชักชวนจากเพื่อน คือ อาจารย์สงบ เศาวภายน เจ้าของโรงเรียน คุณพ่อสนองได้ทำการสอนอยู่ไพศาลศิลป์ ๒ ปี ขณะนั้นกรุงเทพฯ ถูกบอมบ์หนักเพราะระหว่างสงคราม บอมบ์หล่นหน้าเสาธง โรงเรียนไพศาลศิลป์ ๆ จึงต้องโยกย้ายไปทำการสอนที่จังหวัดราชบุรี คุณพ่อสนองลาออกไม่ไป กลับมาอยู่ศรีราชากับคุณแม่บุญเลี้ยงตามเดิม โดยมาทำการสอนอยู่ที่โรงเรียนอัสสัมชัญ ศรีราชา คุณพ่อสนองได้ทำการสอนในโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชาอยู่ ๒ ปี (๒๔๘๙ - ๒๔๙๐) จึงได้ลาออกมาประจำอยู่โรงเรียนสุวรรณวิทยา ในปี ๒๔๙๑ เรื่อยมาจนปัจจุบันนี้ ในตอนที่อยู่ศรีราชานี้ คุณแม่บุญเลี้ยงได้ให้กำเนิดบุตรอีก คือ พ.ต.ท.วีรชาติ ปรียวงศ์ และอาจารย์รจนา ปรียวงศ์ (เกิดภิญโญ) นอกจากนี้คุณแม่บุญเลี้ยงยังได้บุตรบุญธรรมอีกคนหนึ่ง จากคุณแม่เปรม คุณพ่อเล็ก ผลชีวิน คืออาจารย์ราตรี ปรียวงศ์ สรุปแล้ว คุณแม่บุญเลี้ยงมีบุตรด้วยกันทั้งหมด ๗ คน คือ

๑. ด.ญ.สุนันทา ปรียวงศ์ (ถึงแก่กรรม)
๒. อ.จ.สุพาณี ปรียวงศ์ (พุกกะวรรณะ โดยสมรสกับคุณนริศ พุกกะวรรณะ)

๓. พ.ต.ท.วีรชาติ ปรียวงศ์ (สมรสกับคุณยุพิน นพรัตน์)
๔. อ.จ.รจนา ปรียวงศ์ (เกิดภิญโญ โดยสมรสกับ อ.จ. ประพัฒน์ เกิดภิญโญ)
๕. ด.ญ. ถึงแก่กรรม
๖. ด.ญ. ถึงแก่กรรม
๗. ด.ญ. ถึงแก่กรรม

โดยไปใช้ชื่อบุตรคนที่ ๔ ว่า รจนา น้องสามคนสุดท้อง ได้ถึงแก่กรรมทั้งหมด ทั้ง ๆ ที่คลอดมามีอาการครบ ๓๒ ทุกอย่าง แต่คุณแม่ขาดลมเบ่ง เพราะมดลูกไม่ทำงานจึงได้ทำการผ่าตัดที่ร.พ.จุฬาลงกรณ์ โดยนายแพทย์หม่อมหลวงสนิทวงศ์

คุณแม่บุญเลี้ยง คงเป็นแม่บ้านทำการค้าขายและเป็นคนของประชาชนเรื่อยมา ได้เป็นผู้ร่วมกิจกรรมในพิธีต่าง ๆ ของวัดอยู่เนือง ๆ ตลอดจนแห่เจ้าพ่อสมุทรดำ ไปสรงน้ำเป็นประเพณีทุกปี จนกระทั่งปีสุดท้าย ๒๕๒๖ นี้ และเสียชีวิตไปเมื่อ ๔ พฤษภาคม ๒๕๒๖ นี้เอง คุณแม่บุญเลี้ยงขณะที่ดำรงชีวิตอยู่ได้บำเพ็ญประโยชน์ช่วยเพื่อนบ้านและสังคมเสมอ เช่นเล่นละครเป็นนางเอกเก็บเงินสร้าง ร.ร.ศรีราชาชนประสิทธิ์ (เทศบาล ๑) และบ่อน้ำฝน เป็นหัวหน้าทำพิธีกองข้าว ต่อจากคุณป้าต่วน ชุ่มชื่น ในเรื่องการแต่งงานจะเป็นผู้จัดแจงขันหมากให้และทำการปูที่นอนวันส่งตัว โดยไม่คิดมูลค่าแต่อย่างใด เป็นจำนวนกว่า ๑๐๐ คู่ ๆ ละ ๑๐๔ บาท คุณแม่บุญเลี้ยงจะมอบเงิน ๑๐๔ บาทนี้ให้แก่คู่สมรสเป็นเงินก้นถุงเสมอทุกคราว ดังนั้นในวันรดน้ำศพของคุณแม่บุญเลี้ยงจึงมีคนมาร่วมพิธีอย่างล้นหลาม ถึงกับต้องเข้าคิว และเป็นเวลานานถึง ๒ ชั่วโมงเศษ กว่าจะหมดคน โดยเจ้าภาพมิได้บอกแก่ใคร ๆ

สาเหตุที่คุณแม่บุญเลี้ยงจะถึงแก่กรรมนั้น คงเป็นด้วยแต่แรกคุณแม่บุญเลี้ยงมีความดันต่ำราว ๆ ๗๐ - ๗๕ เท่านั้น แต่ขณะที่นั่งรถไปทอด

ผ้าป่าที่วัดบ่อวิน ด้วยความเป็นห่วงของผ้าป่า จึงนั่งระวังหลังไป รถที่ไปใหม่แหนบแข็งและทางขรุขระ แรงสะเทือนทำให้คุณแม่บุญเลี้ยงกระดอนขึ้นศีรษะกระแทกกับหลังคารถและหล่นลงมาก้นตกลงพื้นเบาะแล้ว แล้วร่วงลงไปที่พื้นรถ แต่ก็ไม่มีอาการอะไร อาจจะชาหรือเก็บความรู้สึกไว้คงพูดจาเล่นหัวกับเพื่อน ๆ ตลอดจนลูกหลานเช่นปกติ และเอาใจแขกที่ไปร่วมทอดผ้าป่าด้วยผิดปกติเป็นพิเศษ เมื่อกลับถึงบ้านก็นำเอาเสื้อผ้าที่เก็บไว้ที่ไม่ใช้และไม่ได้ตัด โดยได้มาจากรับไหว้บ้าง ปีใหม่บ้างมาอวดพวกญาติ ๆ และบอกว่า จะให้ผืนนี้แก่คนนั้น ผืนนั้นแก่คนนี้ ดูเป็นลางสังหรณ์พิกลอยู่ เพราะไม่เคยทำมาก่อนเลย

รุ่งขึ้นวันที่ ๒ พฤษภาคม ตอนเช้ามืดตี ๕ เศษ คุณพ่อสนองออกไปวิ่งเพื่อสุขภาพกับชมรมส่งเสริมสุขภาพ คุณแม่คงนอนหลับอยู่ ต่อมาประมาณ ๓๐ นาที คุณแม่บุญเลี้ยงบ่นปวดหัว ๆ ๆ จนทนไม่ไหว จึงเรียกคุณรจนาให้ไปตามคุณพ่อสนองมา และขอร้องให้นำไปโรงพยาบาล คุณพ่อสนองจึงนำรถดับเพลิงคันเล็กและให้นายแป๊ะ เกิดทอง ช่วยอุ้มจากที่นอนลงมายังรถยนต์และรีบนำส่งโรงพยาบาลสมเด็จ ณ ศรีราชา เพื่อรอคุณหมอผู้เป็นเวรอยู่ สักครู่ นายแพทย์ที่เป็นเวรก็ทำการฉีดยาให้ ๒ เข็ม เพื่อระงับความเจ็บปวด และนำขึ้นบนตึก ห้องเลขที่ ๒๖ อาการของคุณแม่บุญเลี้ยงค่อยสงบลง คุณพ่อสนองก็กลับบ้าน โดยให้คุณรจนา เฝ้าไว้ ยังไม่ทันถึง ๓๐ นาที คุณรจนาได้โทรไปหาคุณพ่อสนอง และร้องไห้ไปด้วยบอกว่าคุณแม่บุญเลี้ยงแย่แล้วเข้าขั้นโคม่า นาแพทย์หลายท่านกำลังช่วยพยาบาลอย่างชุลมุน ความดันสูงขึ้นและสูงขึ้น นายแพทย์ระดมช่วยกันจนรู้สึกตัวและหลับไปได้ นายแพทย์ที่รักษาสั่งให้นำไปเข้าห้องฉุกเฉิน เพื่อได้แก้ไขได้ทันท่วงที รุ่งเช้าและเลยไปถึงเที่ยงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๒๖ จึงฟื้นจากสลบ พอเจรจากันรู้เรื่อง บ่นว่าเจ็บฟัน เพราะหมองัดเอาสายยางใส่และคงปวดศีรษะอยู่ ลูก ๆ จึงปรึกษากันจะนำไปตรวจรักษาเช็คสมองทางคอมพิวเตอร์ที่กรุงเทพฯ ตามคำแนะนำของนายแพทย์ จึงติดต่อไปยัง

โรงพยาบาลพญาไท ตระเตรียมการไว้จะไปในตอนบ่าย แต่คุณหมอเจ้าของคนไข้ไม่อนุญาตให้ไปเพราะกลัวจะเป็นมากในระหว่างทาง รอไปถึงวันพรุ่งนี้ที่ ๔ จึงค่อยไป แต่อนิจจา ! ในราวตี ๒ คืนวันที่ ๓ นั่นเอง ความดันสูงกว่า ๒๐๐ เศษ ทำให้เส้นโลหิตฝอยแตก เลือดคั่งไหลลงสู่ไขสันหลังต้องใช้อ๊อกซิเจนช่วยหายใจ จนกระทั่งบ่าย ๔ โมงเย็น นายแพทย์ผู้ควบคุมเรียกคุณพ่อสนองไปปรึกษาว่าชีวิตของคุณแม่บุญเลี้ยงหมดหวังแล้ว เพราะเลือดคั่งในกระดูกสันหลังแล้ว อยู่ได้เพราะเครื่องช่วยหายใจ ถ้าเอาออกเมื่อใดจะไปทันที คุณพ่อสนองก็ตอบว่าแล้วแต่นายแพทย์ แต่ครั้นปรึกษาลูก ๆ พวกลูก ๆ ไม่ยอมจนปล่อยไว้จนวาระสุดท้ายเวลา ๑๗.๐๐ น. คุณแม่บุญเลี้ยงจึงหมดลม อำลาชีวิตจากโลกไปด้วยความสงบท่ามกลางเสียงร้องไห้ระงมของหมู่ญาติและเพื่อน ๆ ดูไปเป็นที่น่าเวทนายิ่งนัก

ขอวิญญาณของคุณแม่บุญเลี้ยง ปรียวงศ์ จงไปสู่สุคติเถิด

"รอง - ราชา"

กระท่อมนัดพบ ศรีมหาราชา

คิดถึงแม่เลี้ยงโอ้ อาดูร

คิดถึงคุณแม่เลี้ยง อาลัย ยิ่งเอย
เสียชีพเพราะรถภัย ด่าวดิ้น
คิดไปยิ่งหทัย หดหู่
ทุกอย่างต่างจบสิ้น แม่เลี้ยงของฉัน

วันที่สี่แม่สิ้น ชีวี
คนรดน้ำศพมี หลากล้น
เธอกอปรแต่กรรมดี จึงเด่น
นับว่าเธอหลุดพ้น โลกนี้สู่สวรรค์

ห้าวันทำศพได้ สมเกียรติ
คนเยี่ยมมิได้รังเกียจ แต่น้อย
ฝูงชนต่างเบียดเสียด วัดแน่น ศาลาเอย
ประวัติมิด่างพร้อย แต่ล้วนสรรเสริญ

บังเอิญมีหรีดตั้ง หรูหรา
วางอยู่มากบนขา หยั่งไม้
บางแขวนที่ข้างฝา มากยิ่ง ใครแฮ
ห้าสิบสามนับได้ แต่ล้วนสวยหรู

ดูราคาที่ร้าน กำหนด
แพงยิ่งดอกไม้สด ค่าล้ำ
สามร้อยกว่าเราจด รับทราบ
เก็บใส่ถุงมิช้ำ เพื่อใช้อีกหน

คนวันเก็บศพไว้ แน่นขนัด
เจ้าภาพมิต้องจัด เหนื่อยน้อย
ฝูงชนต่างแออัด มาช่วย แบกนา
ในสุสานหลายร้อย ต่างร้องเสียงขรม

ชมน้ำใจพี่น้อง ศรีรา ชาเอย
รักแม่เลี้ยงจึงมา ร่ำไห้
เป็นคนน่าคบหา อย่างยิ่ง
ทุกสิ่งสำเร็จได้ ก็ด้วยเพื่อนฝูง

"รอง - ราชา"
สนอง ปรียวงศ์
กระท่อมนัดพบ ศรีมหาราชา

อาลัยแม่

แม่ได้จากลูกไปแล้วอย่างไม่มีวันกลับ นับว่าเป็นเวลารวดเร็วมากจนลูก ๆ ไม่มีใครคิดไว้เลย ลูกมีแต่ความเศร้าสลดเสียใจและอาลัยแม่อย่างสุดซึ้ง ลูกไม่นึกเลยว่าแม่จะจากลูกไปเร็วถึงเพียงนี้ แม่ไม่ได้เจ็บป่วยมาก่อน ระยะเวลาที่แม่มาป่วยเพียงแค่ ๒ วันเท่านั้น แม่ก็จากลูกและหลาน ๆ ไป แม่เพิ่งจะเริ่มสบายและได้เข้าวัดถือศีลวันพระตามที่ใจแม่ปรารถนาได้เพียงไม่กี่เดือนเท่านั้นเอง ตลอดเวลาที่แม่มีชีวิตอยู่แม่ได้รับความเหน็ด-เหนื่อยลำบากตรากตรำ เพื่อให้ลูก ๆ หลาน ๆ ได้รับความสุข ถึงแม้ว่าลูก ๆ จะมีครอบครัวไปแล้วก็ตาม แต่แม่ก็มิได้ทอดทิ้ง แม่ทำให้ลูก ๆ ทุกอย่าง น้ำใจของแม่ที่มีต่อลูกสุดที่จะพรรณนาได้หมดสิ้นได้ ลูกของแม่ยังไม่มีโอกาสที่ได้สนองตอบแทนพระคุณของแม่ให้สมกับที่แม่ได้มีบุญคุณแก่ลูกและหลาน ๆ แม่ก็มาจากลูกไปเสียก่อนแล้ว ลูกระลึกถึงแม่อยู่ทุกวันแม่มีชีวิตอยู่ลูกสบายทุกอย่าง ต่อไปนี้ลูกไม่มีแม่เสียแล้ว แม่จากลูกและหลาน ๆ ไปเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๒๖ ลูกจะไม่ลืมวันนี้เลย วันที่ลูกได้เสียแม่อันเป็นสุดที่รักของลูกไป ขอให้แม่ได้รับทราบด้วยเถิด ถ้าชาติหน้าหรือชาติใด ๆ มีจริง ขอให้ลูกได้เกิดเป็นลูกของแม่อีก

ขออานุภาพกุศลผลบุญที่ลูกได้บำเพ็ญมา ตลอดทั้งบุญกุศลอันใดที่ลูกได้รับ ลูกขออุทิศให้แก่แม่ ขอให้แม่อันเป็นสุดที่รักเคารพบูชาของลูกจงไปสู่สุคติในสัมปรายภพ

จากลูกของแม่

อาลัยแม่

แม่เป็นคนมีใจโอบอ้อมอารีและเอื้อเฟื้อต่อญาติพี่น้องตลอดจนเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ยังมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ไม่ว่าจะมีงานการกุศลในลักษณะใดก็ตามหากไม่ล้มป่วยจริง ๆ แล้วแม่ไม่เคยขาดงานดังกล่าวนี้เลย และตั้งแต่ต้นปี ๒๕๒๕ เป็นต้นมา ได้เข้ารักษาศีลในพระอุโบสถวัดศรีมหาราชา ทุกวันพระโดยตลอด

แม่ได้เลี้ยงลูกทุกคนด้วยความรักและห่วงใยในทุกอย่างทั้งในด้านการศึกษาและสุขภาพพลานามัย การจากไปของแม่ทำให้ลูก ๆ ทุกคนใจหาย ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าไม่มีใครจะฝ่าฝืนกฎของธรรมชาติ คือ เกิด แก่ เจ็บ และตาย ไปได้ แต่มันรวดเร็วเกินไปจนตั้งตัวไม่ทัน ลูกยังจำได้แม่นยำเมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๒๖ เป็นวันเกิดของแม่และตรงกับวันเกิดหลานจิ๊ป ทั้งย่าและหลานร่วมกันใส่บาตรอย่างมีใจศรัทธา ในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๒๖ ลูกไปพบแม่และยังพูดคุยกันอย่างแม่กับลูกเป็นที่สนุกสนาน โดยแม่ได้อวดแว่นสายตาซึ่งซื้อมาใหม่กับลูกด้วย ครั้นเมื่อเช้าวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๒๖ มีโทรศัพท์ทางไกลแจ้งว่าแม่ป่วยหนักขณะนี้อยู่ในห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาลสมเด็จ ณ ศรีราชา ลูกแทบไม่เชื่อกับหู และรีบเดินทางไปเยี่ยม ใจก็คิดว่าแม่คงจะอ่อนเพลีย เนื่องจากเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๖ แม่และญาติเพิ่งร่วมกันทอดผ้าป่า ณ วัดบ่อวิน และเข้าใจว่าอาการไม่หนัก

หนาอะไรนัก เพราะพบแม่นอนหลับให้แพทย์ให้น้ำเกลืออยู่บนเตียง ประกอบกับไม่พบแพทย์ผู้รับผิดชอบอาการป่วยของแม่ จึงไม่ทราบอาการแน่ชัดว่าเป็นโรคใด เพียงได้รับการบอกเล่าว่ามีอาการชักและหมดสติเท่านั้น

ระหว่างที่แม่นอนป่วยอยู่ในห้องดังกล่าว พ่อ ลูก ๆ และญาติที่ทราบข่าว ต่างก็มาเยี่ยมกันตลอดเวลาที่แพทย์เวรอนุญาต ในวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๒๖ แม่มีอาการดีขึ้น รู้สึกตัว และพูดได้บ้าง ลูกๆต่างก็ดีใจคิดว่าแม่คงจะหายป่วยในไม่กี่วันนี้ และได้ตกลงที่จะนำแม่มารักษาตัวในกรุงเทพฯ ซึ่งมีเครื่องมือในการบำบัดรักษาที่ทันสมัยกว่า แต่แพทย์ผู้รับผิดชอบไม่ยินยอมเกรงว่าจะเป็นอันตราย โดยไม่บอกสาเหตุให้กระจ่างแจ้ง ในคืนวันเดียวกันนี้แม่มีอาการทรุดหนักกว่าเดิม แพทย์ที่รู้จักนับถือกับพ่อได้ให้ความช่วยเหลือ ต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ และหมดสติ จนกระทั่งวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๒๖ พ่อและลูก ๆ ได้ไปรอตั้งแต่เช้าเพื่อจะเข้าเยี่ยมจนกระทั่งถึงเวลาเยี่ยม เมื่อเห็นสภาพของแม่ในขณะนั้น ลูก ๆ ใจหาย ใจก็คิดว่าคงจะไม่มีอะไร และได้พยายามสอบถามแพทย์ที่ทราบอาการ ก็พบว่าแม่ได้รับความกระทบกระเทือนที่ศีรษะ เส้นโลหิตฝอยในสมองแตก ไม่ควรให้เคลื่อนย้ายไปรักษาตัวที่อื่น เมื่อได้รับการบอกเล่าเช่นนั้น พ่อ ลูก ๆ และญาติต่างภาวนาและเอาใจช่วยทุกวิถีทาง แต่ในที่สุดแม่ก็ต้องสิ้นบุญในบ่ายวันนั้น ซึ่งตรงกับวันพระพอดี

ลูกเสียใจที่ไม่อาจช่วยชีวิตและทดแทนพระคุณแม่ได้ ทั้ง ๆ ที่ได้เตรียมการติดต่อโรงพยาบาลที่ทันสมัยไว้พร้อมแล้ว และขอขอบคุณบรรดาแพทย์ตลอดจนพยาบาลที่ได้ให้การดูแลรักษาอย่างดี แม้ว่าจะมีความเข้าใจผิดหรืออคติอยู่บ้าง โดยลูกปรารถนาที่จะให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปอย่างสงบ เพื่อให้ดวงวิญญาณของแม่ได้ไปจุติในสรวงสวรรค์ และอโหสิกรรมแก่ผู้ที่เข้าใจแม่ผิด ๆ ทั้งหลายด้วย

สุดท้ายนี้ลูกขออัญเชิญอำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย รวมทั้งสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลกจงดลบันดาลให้วิญญาณของแม่ไปสู่สุคติสัมปรายภพ และขออธิษฐานว่าหากชาติหน้ามีจริงแล้ว ขอเกิดเป็นลูกของแม่ทุกชาติไป

วันที่สี่พฤษภาลูกจำได้
แม่จากไปอย่างสงบครบอายุ
พระคุณแม่เหลือเล่าเฝ้าทำนุ
ถึงด่าดุเพื่อให้ลูกเป็นคนดี
ตั้งแต่นี้ไปต่อไปใครจะท้วง
อีกเป็นห่วงชี้ช่องส่องวิถี
ลูกเติบใหญ่เพราะแม่อุ้มคุ้มชีวี
บุญคุณนี้จะจดจำจนวันตาย
ขอวิญญาณของแม่ไปสู่สุข
รอดพ้นทุกข์เพราะกรรมดีไม่หนีหาย
พุทธคุณช่วยค้ำสิ่งกล้ำกราย
อย่าเสื่อมคลายในสวรรค์ชั้นโสฬส

ลูก

ไว้อาลัยแม่

เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๒๖ เป็นวันที่ลูกได้รับความเศร้าสลดใจและอาลัยเป็นอย่างยิ่งที่แม่ได้จากลูกด้วยเวลาอันกะทันหัน ลูกมิทันได้มีโอกาสสนองพระคุณแม่ให้ได้สมใจดังที่ได้ตั้งใจ แม่ก็ด่วนจากลูกไปเสียก่อน ทำให้ลูกว้าเหว่ขาดความอบอุ่นและที่พึ่งทางใจตลอดชั่วกาลนาน ถึงจะเอาธรรมะเข้ามาข่มก็หาทำให้คลายความเศร้าโศกลงไปได้ไม่ สุดจะสรรหาคำพูดใด ๆ ให้สมกับจิตนึกได้ แม่ให้ทุก ๆ อย่างแก่ลูกได้ แม่อดทนต่อความยากลำบากตรากตรำ ทำทุกอย่างเพื่อลูก แม่เสียสละทุกอย่างก็เพื่อลูก บุญคุณของแม่ที่มีต่อลูกสุดที่จะพรรณนาเป็นคำพูดได้ ลูกไม่มีโอกาสที่จะสนองได้อีกต่อไป ด้วยกุศลผลบุญที่แม่ได้บำเพ็ญมาตลอดชีวิตของแม่ ลูกขอให้ดวงวิญญาณของคุณแม่จงประสบสุขวิบูลย์พูนผลในสัมปรายภพทุกประการ

พระคุณแม่แน่แท้ยิ่งใหญ่หลวง สิ่งทั้งปวงในโลกมิเปรียบได้
ลูกมิทันได้ทดแทนแต่อย่างไร แม่ก็ด่วนจากไปไม่กลับมา
ขอให้ลูกตั้งสัตย์อธิษฐาน ขอวิญญาณแม่จงสู่แดนสุขา
ทุกสิ่งที่แม่ประสงค์จำนงมา ลูกสัญญาว่าต้องทำทุกอย่างเอย

ประพัฒน์ + รจนา เกิดภิญโญ

คุณยายและย่าของหลาน

หลานของคุณยายและย่าทุก ๆ คนยังคิดถึงคุณยายฯ อยู่เสมอ เพราะคุณยายฯ รักและเป็นห่วงหลานทุก ๆ คน คุณยายฯ ไม่เคยลืมที่หาขนมและของกินเก็บไว้ให้หลานทุก ๆ วัน คนไหนชอบอะไรคุณยายฯ ก็จะหาไว้ให้เสมอ เวลาใดถ้าไม่เห็นหลาน ๆ คุณยายฯ จะต้องตะโกนเรียกหา ด้วยความเป็นห่วงตลอดเวลา

นับจากนี้ไปหลาน ๆ ของคุณยายฯ คงจะไม่มีใครรักและเป็นห่วงมากเท่าคุณยายฯ ยังมีชีวิตอยู่ ขอให้ดวงวิญญาณของคุณยายฯ จงไปสู่สวรรค์ และขอให้ผลบุญกุศลที่หลานได้รับได้โปรดบันดาลให้คุณยายฯ จงมีความสุขสงบด้วยเถิด หลาน ๆ ได้บวชเณรให้คุณยายฯ แล้ว

จาก จุ๊บ, จอม, จิ๊ป, ตั้ม

ตั้งศพที่วัดศรีมหาราชา ๕ - ๙ พฤษภาคม ๒๕๒๖

สามี - บุตรและหลาน ๆ

ผู้บังคับบัญชากรุณาให้เกียรติเป็นเจ้าภาพ

สมาชิกโรตารี่ ศรีราชา

ชมรมส่งเสริมสุขภาพ ศรีราชา

ชมรมอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัยศรีราชา

ก่อนไปวัด

ระเบียบปฏิบัติเบื้องต้นของชาวพุทธ

สารบาญ

ธรรมะเบื้องต้น

๑. ใจคืออะไร ?

คนเรามีส่วนประกอบใหญ่ ๆ ๒ ส่วนคือ กาย กับ ใจ

กายคือ ส่วนที่เป็นเนื้อ หนัง กระดูก ฯลฯ ตามที่เราเห็นกันอยู่แล้ว ประกอบขึ้นด้วยธาตุดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศ ส่วนหนึ่งของร่างกายประกอบด้วยธาตุส่วนที่ละเอียดมากเรียกว่าประสาท มีอยู่ ๕ ส่วน ด้วยกันคือ ประสาทตาใช้ดู ประสาทหูใช้ฟัง ประสาทจมูกใช้ดม ประสาทลิ้นใช้ลิ้มรส ประสาทกายใช้สัมผัส

ใจ - คือธาตุกายสิทธิ์ชนิดหนึ่งซึ่งสิงอยู่ในร่างกายคนที่ยังมีชีวิตอยู่

๑. บังคับใช้ประสาททั้ง ๕

๒. รับรู้สิ่งที่เกิดขึ้นกับประสาททั้ง ๕ นั้น

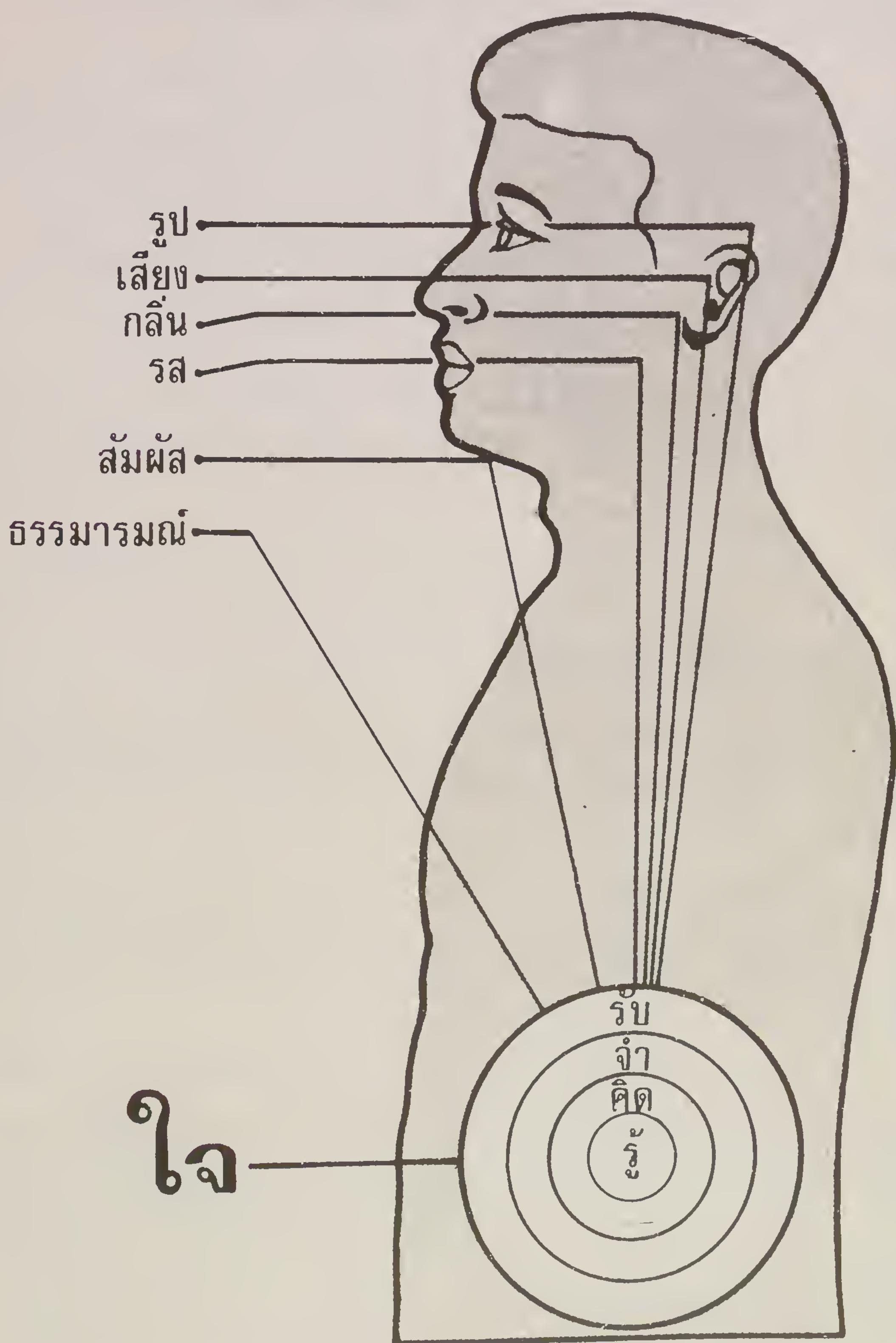
ด้วยอาการดังต่อไปนี้

รับ - สิ่งที่มากระทบกับประสาท ตา หู จมูก ลิ้น กาย และที่เกิดกับใจเอง

จำ - สิ่งต่าง ๆ ที่รับมาเหล่านั้นไว้ได้

คิด - อะไร ๆ ทุกอย่างที่จำได้แล้วซึ่งอาจเป็นในทางดี ทางชั่วหรือไม่ดีไม่ชั่วก็ได้

รู้ - ตัดสินเชื่อลงไปว่าสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาคิดนั้นสุขหรือทุกข์ ดีหรือชั่ว

รูป
เสียง
กลิ่น
รส
สัมผัส
ธรรมารมณ์
ใจ
รับ
จำ
คิด
รู้

ใจ - มีธาตุรู้เป็นพื้นเดิมอยู่ และยังอาจฝึกฝนให้รู้ยิ่ง ๆ ขึ้นได้ การฝึกใจให้รู้เพิ่มขึ้นนั้น ต้องเตรียมใจให้พร้อมที่จะรับรู้เสียก่อน

ใจ - เป็นนามธรรม เป็นสิ่งละเอียดอ่อน มีลักษณะเป็นพลังงาน คนทั่วไปจึงไม่เห็นและไม่สามารถพิสูจน์ได้ด้วยอุปกรณ์หรือเครื่องมือวิทยาศาสตร์ใด ๆ ที่หยาบได้ แต่ผู้ที่เจริญภาวนาจนกระทั่งรวมการ**รับ จำ คิด รู้**ให้หยุดนิ่ง รวมตัวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ จะพบว่าใจมีลักษณะเป็นดวงกลมใส โตประมาณเท่าแววตาดำของตนเอง

ใจ - เดิมทีก็ผ่องใส แต่ยังอยู่ในภาวะที่อ่อนตัวไม่มีกำลังต้านทานพอ ในภายหลังจึงถูก **กิเลส** เข้าไปยึดครองได้และถูกทำให้เสื่อมสมรรถภาพลง

๒. กิเลสคืออะไร ?

สิ่งที่ทำอันตรายแก่กายได้เรียกว่า **โรค** *แต่สิ่งที่ทำอันตรายแก่ใจได้เรียกว่า* **กิเลส**

กิเลส - เมื่อเข้ายึดครองใจได้ ก็ทำลายสมรรถภาพใจให้เสื่อมไป เช่น มืดมัว เศร้าหมอง เป็นต้น ใจจึงกลายเป็นเหมือนถ้ำที่ไม่มีแสงสว่าง ที่ทั้งมืด ทั้งสกปรก มีอันตรายรอบด้าน

กิเลส - จึงเป็นศัตรูของใจ สามารถทำให้คนกล้าทำความผิดทั้ง ๆ รู้ ทำให้คนต้องเวียนตาย เวียนเกิดท่ามกลางความทุกข์ไม่มีที่สิ้นสุด และทำให้ไม่สามารถบรรลุมรรคผลนิพพานได้

กิเลส - มีอยู่มากมายหลายชนิด เช่นเดียวกับโรคทางกาย แต่สรุปแล้วมีเพียง ๓ ตระกูลใหญ่ ๆ คือ

๑. ตระกูลโลภะ

๒. ตระกูลโทสะ

๓. ตระกูลโมหะ

กิเลส - ทุกตระกูลเมื่อเกิดขึ้นกับใจ ล้วนทำใจให้เป็นบาปทั้งสิ้น

๓. โลภะคืออะไร ?

ความอยากได้เกินไปจนต้องคิดหาโดยทางทุจริต เช่น ปล้น ตู่ ลักฉ้อโกง ค้าของเถื่อน คอรัปชั่น ฯลฯ เรียกว่า ความโลภหรือโลภะ

ส่วนความอยากอย่างสามัญ เช่น อยากได้เสื้อผ้า อยากดี อยากรวย ฯลฯ โดยทางสุจริตตามวิสัยธรรมดา ไม่ถือว่าเป็นความโลภหรือเสียหาย

โลภะ - จะกำเริบขึ้นได้ต่อเมื่อความอยากอย่างสามัญได้ขยายตัวจนเกินขอบเขตกลายเป็นความอยากที่มีพิษ

โลภะ - เมื่อเกิดขึ้นแล้วกับผู้ใด ย่อมทำให้ใจของผู้นั้นหิวโหยอยากได้ไม่รู้จักพอ เสมือนชะลอมใส่น้ำไม่รู้จักเต็ม มันทำให้เกิดความคิดที่จะทำให้ทุจริตต่าง ๆ ที่ไม่เคยคิดจะทำก็คิด ที่เคยคิดอยู่บ้างแล้วก็กำเริบรุนแรงขึ้น

โลภะ - เกิดง่าย แต่หายช้า

โลภะ - ละได้ด้วยการมีสติ คือการรู้จักยับยั้งชั่งใจ และด้วยการเสียสละเนือง ๆ

๔. โทสะคืออะไร ?

อาการที่ถูกขัดใจ แล้วเกิดความเดือดดาลพลุ่งพล่านจนกระทั่งลุกลามกลายเป็นไฟไหม้ตัวเองและผู้อื่น คือ คิดประทุษร้ายผู้อื่น ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนเสียหาย เช่น ทำให้เขาบาดเจ็บ อับอาย เสียทรัพย์

ด่าว่าเหน็บแนม ใส่ร้าย ลอบวางเพลิง ฆ่าคน ฯลฯ รวมเรียกว่าความคิดร้าย หรือ โทสะ

โทสะ - เป็นโรคร้ายทางใจชนิดหนึ่ง ซึ่งทำลายทั้งสุขภาพ ทั้งสมรรถภาพของผู้ตกอยู่ใต้อำนาจของมันลงทันทีทันใด

โทสะ - ปิดประตูแห่งความดีทุก ๆ ทาง ใครขอความดีก็ไม่ได้ ใครให้ก็ไม่รับ ทั้งเป็นไฟเผาความดีข้างในเสียอีกด้วย

โทสะ - เป็นเหมือนลูกระเบิดทำลาย พอมันระเบิดก็ทำลายตนเองเป็นสิ่งแรก แล้วทำลายตึกรามบ้านช่อง ผู้คนข้างเคียงต่อ ๆ ไปจนกว่ามันจะหมดฤทธิ์

โทสะ - เกิดง่าย และหายง่าย

โทสะ - ละได้ด้วยการมีสติ มีศีล และด้วยการแผ่เมตตาเป็นนิจ

๕. โมหะคืออะไร ?

นอกจากพระอรหันต์แล้ว ทุกคนมีความไม่รู้ชนิดหนึ่งอยู่เป็นพื้นเดิมของใจ เรียกว่า **อวิชชา** *ได้แก่ความไม่รู้จักอริยสัจ ๔ ไม่รู้เหตุผลที่แท้จริงของการเวียนว่ายตายเกิด จึงทำให้ประสบทุกข์กันอยู่ไม่รู้จบ*

เพราะใจมีอวิชชาเป็นพื้นมาแต่เดิม บางครั้งใจจึงเกิดความผิดพลาดตามมาอีก คือ ไม่รู้จักผิดชอบชั่วดี ไม่รู้จักบาปบุญคุณโทษ ไม่รู้จักและไม่ยอมรับรู้สภาวะของสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง เรียกว่าความหลงหรือโมหะ ส่วนความไม่รู้วิทยาการต่าง ๆ นั้น ยังไม่ถือว่าเป็นโมหะ

โมหะ - เป็นเหมือนความมืด เป็นปฏิปักษ์กับปัญญา ทำให้คนมีความรู้ใช้ความรู้ในทางที่ผิด ใจรวนเร คิดเบา หูเบา ดูเบา เลินเล่อ มัวเมา ดูหมิ่นท่าน ถือตัว แข่งดี หัวดื้อ โอ้อวด เจ้าเล่ห์ ริษยา ตระหนี่ ตีเสมอ เนรคุณ เห็นผิด ฯลฯ และเป็นส่วนประกอบแห่งโลภะกับโทสะอีกด้วย

โมหะ - ทำให้คนชอบเสี่ยง ชอบเดา เชื่อโชคลาง เชื่อพรหมลิขิต เข้าใจผิดกัน ทะเลาะวิวาทกัน กลัวตายแต่ไม่กลัวเกิด ฯลฯ ในที่สุดก็ไม่เป็นตัวของตัว ไม่รู้จักตัวว่าเป็นใคร เกิดมาทำไม

โมหะ - เกิดช้า และหายช้า

โมหะ - ละได้ด้วยการมีสติ และการเจริญภาวนาเป็นนิจ

๖. อำนาจของกิเลส

เมื่อกิเลสซึ่งเป็นกองทัพฝ่ายข้าศึก มีอวิชชาเป็นจอมทัพ แยกกำลังออกเป็น ๓ กอง เข้าจู่โจมยึดครองใจมนุษย์ ทำให้มนุษย์เป็นทาสได้แล้ว มันจะบังคับให้มนุษย์ทำตามบัญชาของมันคือ

กองที่ ๑ โลภะ ทำให้อดอยากทางใจ และไม่รู้จักพอ มีความบกพร่องอยู่เสมอ

กองที่ ๒ โทสะ ทำให้ใจพลุ่งพล่าน เดือดดาล วู่วาม อารมณ์ร้าย

กองที่ ๓ โมหะ ทำให้ใจมืดบอด ขาดเหตุผล เอาแต่ใจตัวเอง

ถ้าผู้ใดปล่อยใจให้ตกไปเป็นทาสของกิเลส แล้วทำ พูด คิด ไปตามบัญชาของมัน ผู้นั้นก็จะประสบแต่ความทุกข์ทั้งทางกาย ทั้งทางใจ ไม่ว่าจะยืน เดิน นั่ง นอน ก็หาความสุขไม่ได้ ประสบแต่ความทุกข์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่าง ดังนี้คือ

(๑) **โสกะ** ความเศร้าใจ ร้องไห้

(๒) **ปริเทวะ** ความรำพัน บ่น เพ้อ ตัดอาลัยไม่ขาด

(๓) **ทุกขะ** ความไม่สบายกาย เจ็บป่วย ไม่สบายใจ

(๔) **โทมมนัสสะ** ความน้อยใจ เสียใจ

(๕) **อุปายาสะ** ความคับแค้นใจ ตรอมใจ

(๖) **สัมปโยคะ** ความประสบสิ่งที่เกลียดชัง

(๗) **วิปปโยคะ** ความพลัดพรากจากสิ่งที่รัก

(๘) **อลาภะ** ความผิดหวัง ไม่ได้สิ่งที่ตนอยากได้

๗. พระธรรมคืออะไร ?

สิ่งที่รักษาโรคทางกายได้ เรียกว่า ยา แต่สิ่งที่รักษาโรคทางใจได้เรียกว่า **พระธรรม**

พระธรรม - เมื่อผุดขึ้นในใจ ก็ทำลายกิเลสให้หมดไปเหมือนยาที่ฆ่าเชื้อโรคฉะนั้น

พระธรรม - จึงเป็นมิตรแท้ของใจ สามารถทำให้ใจรักถูกรักดีรู้เท่าทันโลกตามความเป็นจริง ไม่ต้องเวียนว่ายตายเกิดต่อไปอีกและช่วยให้บรรลุพระนิพพานได้

พระธรรม - มีอยู่จำนวนมากข้อด้วยกัน เช่นเดียวกับชนิดของยารักษาโรคทั้งหลาย แต่ในทางปฏิบัติมีเพียง ๓ ประการ คือ

๑. ทาน

๒. ศีล

๓. ภาวนา

พระธรรม - ทุกประการเมื่อปฏิบัติแล้วเป็น **บุญ** ทั้งสิ้น

หมายเหตุ :-

ธรรมะ - หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม

พระธรรม - หมายถึงคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นหลักการปฏิบัติเพื่อให้ใจหลุดพ้นจากอำนาจกิเลส

๘. ทานคืออะไร ?

ทานแปลว่าการให้ คือการเสียสละสิ่งที่มีค่ามีประโยชน์ของตนให้แก่ผู้อื่น มีความมุ่งหมายเพื่อกำจัดความโลภ ความเห็นแก่ตัวเสีย ซึ่งเรานิยมเรียกว่า **ทำบุญ** *เช่นให้พระสงฆ์ หรือเพื่อสงเคราะห์ผู้รับเช่นให้สิ่งของแก่คนยากจน ซึ่งนิยมเรียกกันว่า* **ทำทาน**

ทาน - เมื่อทำแล้วย่อมได้บุญ เพราะ

๑. สามารถทำลายกิเลสตระกูลโลภะได้ โดยทำให้ผู้ให้ทานนั้นเกิดความรู้สึกว่าพอ แล้วคลายความตระหนี่ ความเห็นแก่ตัวลง

๒. เกิดความเมตตา กรุณา เห็นอกเห็นใจ และความโอบอ้อมอารีขึ้นมาแทน

ทาน - เป็นการให้สิ่งของที่ควรแก่ผู้ที่ควรให้ และผลบุญของการให้ทานนี้จะมากได้ต่อเมื่อ

๑. วัตถุ คือของที่จะให้ต้องเป็นของที่ตนได้มาโดยสุจริต

๒. เจตนา คือความตั้งใจในการบำเพ็ญทาน ต้องมุ่งเพื่อชำระกิเลส

๓. บุคคล คือตัวผู้ให้ต้องมีศีล และผู้รับก็ต้องเป็นคนมีศีลด้วย

ทาน - นอกจากทำลายความตระหนี่ ความโลภแล้ว ยังส่งผลดีแก่ผู้ให้ทาน ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตอีกคือ

๑. เป็นที่รักของคนหมู่มาก

๒. เป็นที่คบหาของคนดี

๓. มีชื่อเสียงดี

๔. แกล้วกล้าในท่ามกลางประชุมชน

๕. แม้ตายแล้วก็ไปเกิดในโลกสวรรค์

ทาน - ที่ประชาชนร่วมใจกันเสียสละ ย่อมทำให้ประชาชนรักใคร่เห็นอกเห็นใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นบ่อเกิดแห่งความสามัคคีของคนทั้งชาติ

๙. ศีลคืออะไร ?

ศีลแปลว่าปรกติ คือการปฏิบัติที่เป็นการควบคุมรักษากาย วาจาของตนไว้ ให้บริสุทธิ์หรือให้สงบ มีความมุ่งหมายเพื่อควบคุมโทสะ ความโหดร้ายหยาบคายทางกาย วาจา รักษาตนไว้ไม่ให้เสียหาย

ถ้าใครรักษาศีลไว้ได้ไม่ครบหรือรักษาไม่ได้เลย ก็เรียกว่า ผิดปรกติของมนุษย์ เพราะปรกติของมนุษย์ จะต้องไม่เบียดเบียนกันด้วย กาย วาจา เยี่ยงสัตว์ทั้งหลาย โดยมีศีล ๕ ประจำใจเป็นอย่างน้อย

ศีล - เมื่อรักษาไว้ได้ย่อมได้บุญ เพราะ

๑. ทำให้สามารถรักษาบุญเก่าไว้ได้ คือ ไม่เปิดโอกาสให้กิเลสรุกคืบหน้าเข้ามาได้
๒. ทำให้ได้บุญใหม่ คือ ใจตั้งมั่นพร้อมที่จะรับความดีที่สูงขึ้นอีกต่อไป

ศีล - จะเกิดขึ้นได้เพราะมีความตั้งใจอยู่เป็นทุนเดิมว่า จะไม่ล่วงละเมิด ไม่ใช่เพราะไม่มีโอกาสจึงไม่ล่วงละเมิด ดังนั้นบุญจากการรักษาศีลจะมากหรือน้อยจึงขึ้นอยู่กับความตั้งใจจริงเป็นประการสำคัญ

ศีล - นอกจากทำให้ผู้รักษาสามารถควบคุมโทสะไว้ไม่ให้กำเริบ ตัดเวร ตัดภัย ต่าง ๆ ได้แล้ว ยังส่งผลดีแก่ผู้รักษาศีลทั้งในปัจจุบันและในอนาคตอีกคือ

๑. สามารถบริโภคใช้สอยทรัพย์ที่เกิดขึ้นได้เต็มอิ่ม โดยไม่ต้องหวาดระแวงอะไร
๒. เกียรติคุณฟุ้งขจรไปว่าเป็นคนไว้ใจดี มีอนาคตดี
๓. แกล้วกล้าในท่ามกลางประชุมชน
๔. จะเป็นคนไม่หลงลืมสติ มีจังหวะชีวิตดี
๕. เมื่อยังไม่บรรลุพระนิพพาน ตายแล้วก็ไปบังเกิดในโลกสวรรค์

ศีล - ที่ประชาชนต่างช่วยกันรักษาไว้ย่อมเป็นเครื่องป้องกันไม่ให้ประชาชนแตกสามัคคี และหวาดระแวงกันเอง

๑๐. ภาวนาคืออะไร ?

ภาวนาแปลว่าการทำให้เจริญ คือการทำให้สมรรถภาพของใจในการ รับ จำ คิด รู้ พัฒนายิ่งขึ้นไป โดยการให้การรับ จำ คิด รู้ ตั้งรวมตัวเป็นจุดเดียวกันและหยุดนิ่งมั่นคงอยู่ภายในศูนย์กลางกาย ครั้นใจตั้งมั่นได้ถูกส่วนแล้ว ก็จะเข้าถึง **กายธรรม** *(ซึ่งซ้อนอยู่ภายในกายที่ประกอบด้วยเลือดเนื้อนี้) แล้วอาศัยกายธรรมนี้พิจารณาสภาวะธรรมเป็นจริง เพื่อกำจัดกิเลสให้สิ้นไปอีกทีหนึ่ง*

ภาวนา - มีความมุ่งหมายเพื่อกำจัดโมหะ (ความหลง) และอวิชชา (ความไม่รู้) ให้สิ้นไปตามลำดับ จนกระทั่งใจเป็นอิสระจากกิเลสได้เด็ดขาด

ภาวนา - ทำให้มากแล้วย่อมจะได้บุญ เพราะ

๑. ในเบื้องต้น ทำให้กิเลส คือ โลภะ โทสะ โมหะ สงบลงได้
๒. ในเบื้องปลาย ทำให้กำจัดอวิชชา ซึ่งเป็นต้นเหตุแห่งกิเลสนั้น ๆ ได้เด็ดขาด

ภาวนา - นับว่าเป็นยอดของการทำความดีในชีวิตประจำวันเพราะ

๑. ทำให้ใจสงบระงับ เย็นกาย เย็นใจ ไม่ฟุ้งซ่านไปตามอารมณ์
๒. มีความร่าเริงใจ พร้อมที่จะทำงานในชีวิตประจำวัน
๓. กำจัดความเป็นคนเห็นแก่ตัว เจ้าอารมณ์และไร้เหตุผลลงได้
๔. มีการปฏิบัติตัวในชีวิตประจำวันถูกต้องตามทำนองคลองธรรม
๕. ทำให้เกิดความรู้ความเห็นบริสุทธิ์ หมดความสงสัยแคลงใจในเรื่อง บาป บุญ คุณ โทษ นรก สวรรค์ ชาตินี้ ชาติหน้า เป็นต้น

ภาวนา - ที่ประชาชนร่วมใจกันปฏิบัติให้มาก ย่อมทำให้ประชาชนรู้จักมองตัวเองเป็น คือ มองอดีต มองปัจจุบันและอนาคตแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขปัญหาชีวิตประจำวันได้ดียิ่งขึ้น จะทำให้การพัฒนาประเทศสำเร็จลงได้เอง

๑๑. อำนาจพระธรรม

ถ้าประเทศถูกรุกราน รัฐบาลต้องต่อสู้ทำลายล้างข้าศึกให้ได้ ประชาชนจึงจะอยู่เป็นสุข ในทำนองเดียวกัน เมื่อใจถูกกิเลสรุกรานต้องใช้พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าที่อบรมไว้ดีแล้ว เข้าต่อต้านทำลายล้างกิเลสให้สิ้นไป ดังนั้นผู้เป็นชาวพุทธจึงต้องตั้งใจปฏิบัติธรรมตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า สร้างพระธรรมขึ้นในใจให้มีกำลังเหนือกิเลส และคอยเสริมกำลังนั้นให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นจนทำลายล้างกิเลสลงได้เด็ดขาด ใจจึงประสบสันติสุขอย่างแท้จริง

ชาวพุทธ - เมื่อถูกกองทัพกิเลส ซึ่งมีอวิชชาเป็นจอมทัพแยกกำลังเข้าโจมตีถึง ๓ ด้าน ก็จะต้องจัดกองทัพธรรมออกต่อสู้และทำลายล้างเต็มความสามารถ โดยมีวิชชาเป็นจอมทัพ แล้วแบ่งกำลังออกเป็น ๓ กองด้วยกันคือ กองที่ ๑ ทาน กองที่ ๒ ศีล กองที่ ๓ ภาวนา

พระธรรม	กองที่ ๑ ทาน ทำลายล้าง โลภะ	**กิเลส**
	กองที่ ๒ ศีล ทำล้ายล้าง โทสะ	
	กองที่ ๓ ภาวนา ทำลายล้าง โมหะ	

ชาวพุทธ - จึงเป็นคนที่ตั้งใจสร้างความดีไว้เป็นที่พึ่งของตนเอง ไม่หวังพึ่งผู้อื่นอยู่ร่ำไป

๑๒. สาธุชนคือคนเช่นไร ?

ชาวพุทธที่ตั้งใจไม่ทำความชั่วทั้งปวง ทำความดีคือ ให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา และทำตนให้ห่างจากอบายมุข ประกอบอาชีพในทางสุจริต มีกัลยาณธรรมสมบูรณ์ เรียกว่า **สาธุชน**

สาธุชน - จึงเป็นคนที่มีใจเข้มแข็ง อดทน และซื่อสัตย์ที่สุดในหมู่มนุษย์ แต่ก็อ่อนโยนและร่าเริงอยู่เป็นนิจ ยิ่งกว่านั้นยังเป็นคนที่มีน้ำใจ

โอบอ้อมอารี มีความปรารถนาดีต่อทุก ๆ คน เต็มเปี่ยมไปด้วยความกรุณา เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีสติรอบคอบและรังเกียจความชั่วทุกชนิด

สาธุชน - ย่อมอาศัย ทาน เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคนหมู่มาก ให้เกิดความสามัคคี ช่วยเหลือกันและกัน อาศัยศีล เป็นเครื่องป้องกันความแตกแยกสามัคคี ความวุ่นวายไม่สงบ ความหวาดระแวงภัย และอาศัยภาวนา เป็นเครื่องปรับปรุงตนเองและแก้ไขปัญหาชีวิตประจำวันให้ลุล่วงไปได้ ทำให้การพัฒนาประเทศสำเร็จลงด้วยดี

สาธุชน - หากมีอยู่มากในประเทศใด ประเทศนั้นแม้จะแห้งแล้งกันดารเป็นทะเลทรายไม่มีทรัพยากรมีค่าใด ๆ ฯลฯ ก็สามารถพัฒนาให้กลายเป็นประเทศที่อุดมด้วยป่าไม้ และเรือกสวนไร่นาได้ในไม่ช้า ตรงข้ามถ้าประเทศใดไร้สาธุชน มีแต่คนกิเลสหนาเห็นแก่ตัว แม้มีป่าไม้อันอุดมอยู่แล้วก็อาจถูกโค่นทำลายให้กลายเป็นทะเลทรายไปได้อย่างน่าเสียดาย

ดังนั้น ในการพัฒนาประเทศ สิ่งแรกที่จะต้องทำคือ สร้างประชาชนให้เป็นสาธุชนให้มากที่สุด หลังจากนั้นบ้านเมืองจะเจริญก้าวหน้าขึ้นเอง ด้วยความรู้ความสามารถของสาธุชนเหล่านั้น โดยถือหลักว่า **สาธุชน คือทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของชาติ**

๑๓. พระอริยบุคคลคือบุคคลเช่นไร ?

ชาวพุทธที่ตั้งใจปฏิบัติธรรมไม่ลดละ จะเป็นนักบวชก็ตาม เป็นคฤหัสถ์ก็ตาม เมื่อเสริมสร้างธรรมะให้มีกำลังกล้าแข็งมาก จนสามารถทำลายกิเลสทุกชนิดออกจากใจได้ตามลำดับ จนกระทั่งหมดสิ้นไปเด็ดขาด เรียกว่า พระอริยบุคคล

พระอริยบุคคล - เป็นบุคคลที่อบรม กาย วาจา ใจ มาอย่างดีจนถึงที่สุดแล้ว ใจของท่านจึงใสบริสุทธิ์มาก มีกำลังจนกระทั่งมีความสว่าง

ขึ้นภายใน (เสมือนแก้วมณีที่ใสจนกระทั่งมีแสงสว่างใช้แทนดวงประทีปในยามค่ำคืนได้) ทำให้ท่านสามารถรู้-เห็นได้ชัดเจนว่า ธรรมะที่มนุษย์ตั้งใจปฏิบัตินั้น ขจัดกิเลสในใจลงได้อย่างไร มีอำนาจเหนือบาปได้อย่างไร รู้-เห็นเหมือนกับท่านเองเป็นแม่ทัพกำลังบัญชาการสู้รบอยู่ท่ามกลางสมรภูมิ รู้เห็นอาวุธ กำลังและกลศึกของศัตรูได้อย่างปรุโปร่ง แล้วบัญชาการรบจนกระทั่งได้ชัยชนะเด็ดขาด

พระอริยบุคคล - เป็นบุคคลที่เจนจบในเรื่องการทำความดีและมรรคผลนิพพาน สามารถเป็นพยานยืนยันให้คนทั่วไปมั่นใจได้ว่า นรก สวรรค์ บุญ บาป นั้นมีอยู่จริง กรรมที่ทุกคนทำไว้ทั้งดีหรือชั่วล้วนตามให้ผลแก่ผู้นั้นจริง และที่สำคัญที่สุดคือ สามารถยืนยันให้ทุกคนมั่นใจว่า การปฏิบัติธรรมเพื่อบรรลุมรรคผลนิพพานไม่ใช่เป็นเรื่องเหลือวิสัยของมนุษย์

พระอริยบุคคล - เมื่อมีอยู่สถานที่ใด ย่อมเป็นเสมือนธงชัยของพระศาสนาปรากฏ ณ สถานที่นั้น มหาชนในถิ่นประเทศนั้น ๆ ย่อมได้พึ่งบุญของท่าน พลอยมีความสงบสุขไปด้วย

การปฏิบัติตนของคนไปวัด

๑. การแต่งกายไปวัด

๑. เสื้อผ้า ควรใช้สีขาวหรือสีอ่อน ถ้ามีลายก็ลายเรียบ ๆ เย็นตา
๒. เนื้อผ้า ไม่โปร่งบางเกินไป ไม่ประณีตเกินไป ไม่หรูหราแพงเกินไป
๓. การตัดเย็บ อย่าให้รัดรูปแต่หลวมพอสมควร เพื่อความสะดวกในการกราบไหว้พระ และนั่งสมาธิ สำหรับท่านหญิงไม่ควรนุ่งกระโปรงสั้น หรือชะเวิกชะวากผ่าหน้าผ่าหลัง แต่ควรนุ่งกระโปรงยาวพอสมควร หรือถุงสำเร็จและ**นำผ้าคลุมเข่ามาด้วยเพื่อใช้ขณะนั่งพับเพียบ**
๔. ทรงผม **ท่านชาย** ตัดให้สั้น ถ้าไว้ยาวก็หวีให้เรียบ
ท่านหญิง อย่าแต่งผมประณีตเกินงาม ผู้พบเห็นจะได้ไม่เกิดความคิดฟุ้งซ่าน
๕. น้ำมันใส่ผม ไม่ควรใช้ ถ้าจำเป็นต้องใช้ ควรเป็นชนิดกลิ่นอ่อนที่สุด จะได้ไม่รบกวนผู้อื่น
๖. น้ำหอม ควรเว้นเด็ดขาด
๗. การแต่งหน้า เขียนคิ้ว ทาปาก ทาเล็บ ฯลฯ จนเกินงามไม่ควรกระทำ

๘. เครื่องประดับราคาแพง เช่น แหวนเพชร นาฬิกาเรือนทอง หรือสร้อยทองคำเส้นโต ๆ ฯลฯ ควรเว้นเด็ดขาด

๙. โปรดระลึกเสมอว่า

วัด - ไม่ใช่เวทีประกวดความงามหรือสถานที่พลอดรัก

วัด - ไม่ใช่สถานที่อวดความมั่งมี

วัด - เป็นสถานที่แสวงบุญ กิเลสใดที่พอกำจัดได้เองกรุณากองทิ้งไว้นอกประตูวัด

๒. การนำเด็กไปวัด

การนำเด็กเข้าวัดนั้นเป็นการปลูกฝังนิสัยที่ดีแก่เด็ก เพราะทำให้เด็กได้ใกล้ชิดพระศาสนาตั้งแต่อยู่ในวัยอันสมควร

ข้อควรระวัง

- อย่านำเด็กอ่อนไปวัดโดยไม่จำเป็น เพราะอาจก่อความรำคาญแก่ผู้อื่นได้
- เด็กที่ค่อนข้างซุกซนหรือรังแกเพื่อน ๆ ถ้านำไปด้วยควรดูแลอย่างใกล้ชิด

๓. พนักงานขับรถและผู้รับใช้

ทั้งพนักงานขับรถและผู้รับใช้ที่ติดตามไปวัด ต้องให้เขามีโอกาสร่วมการบุญการกุศลด้วยอย่ากีดกันเป็นอันขาด

ข้อควรระวัง

- ดูแลการแต่งกายของพนักงานขับรถและผู้รับใช้ของท่านให้เรียบร้อย

- การเปิดวิทยุฟังในรถ ขณะที่พระกำลังเทศน์ สวดมนต์ หรือขณะที่ผู้อื่นกำลังประกอบศาสนกิจเป็นการไม่สมควรอย่างยิ่ง
- อย่าใช้แตรรถ และเร่งเครื่องยนต์ในเขตวัด
- จอดรถให้เป็นระเบียบในบริเวณที่กำหนด

๔. การเตรียมอาหารไปวัด

อาหารที่ควรแก่พระภิกษุสงฆ์ ได้แก่อาหารที่เราใช้รับประทานโดยทั่วไปคือปรุงขึ้นจาก พืช ผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์ที่มีขายอยู่แล้วในท้อง-ตลาด ฯลฯ แต่ต้องไม่ใช่อาหารที่เป็นเดน

ข้อควรระวัง

- อย่าทำอาหารที่ปรุงด้วยเนื้อต่อไปนี้ไปถวายพระภิกษุสงฆ์เพราะเป็นอาหารต้องห้าม ไม่สมควรแก่สมณะบริโภคขบฉัน

๑. เนื้อมนุษย์
๒. เนื้อช้าง
๓. เนื้อม้า
๔. เนื้อสุนัข
๕. เนื้องู
๖. เนื้อราชสีห์
๗. เนื้อเสือโคร่ง
๘. เนื้อเสือเหลือง
๙. เนื้อเสือดาว
๑๐. เนื้อหมี

- อย่านำอาหารที่ปรุงจากเนื้อดิบ ๆ เลือดดิบ ๆ ไปถวายพระภิกษุ-สงฆ์ เช่น ปลาดิบ กุ้งดิบ ไก่ดิบ ฯลฯ จนกว่าจะทำให้สุกแล้วด้วยไฟ
- อย่านำอาหารที่ปรุงด้วยสุรา จนมีสี มีกลิ่น หรือมีรสปรากฏไปถวายพระภิกษุสงฆ์
- อย่าฆ่าสัตว์โดยจำเพาะเจาะจงว่าจะนำเนื้อนั้นไปทำอาหารถวายแก่พระภิกษุสงฆ์

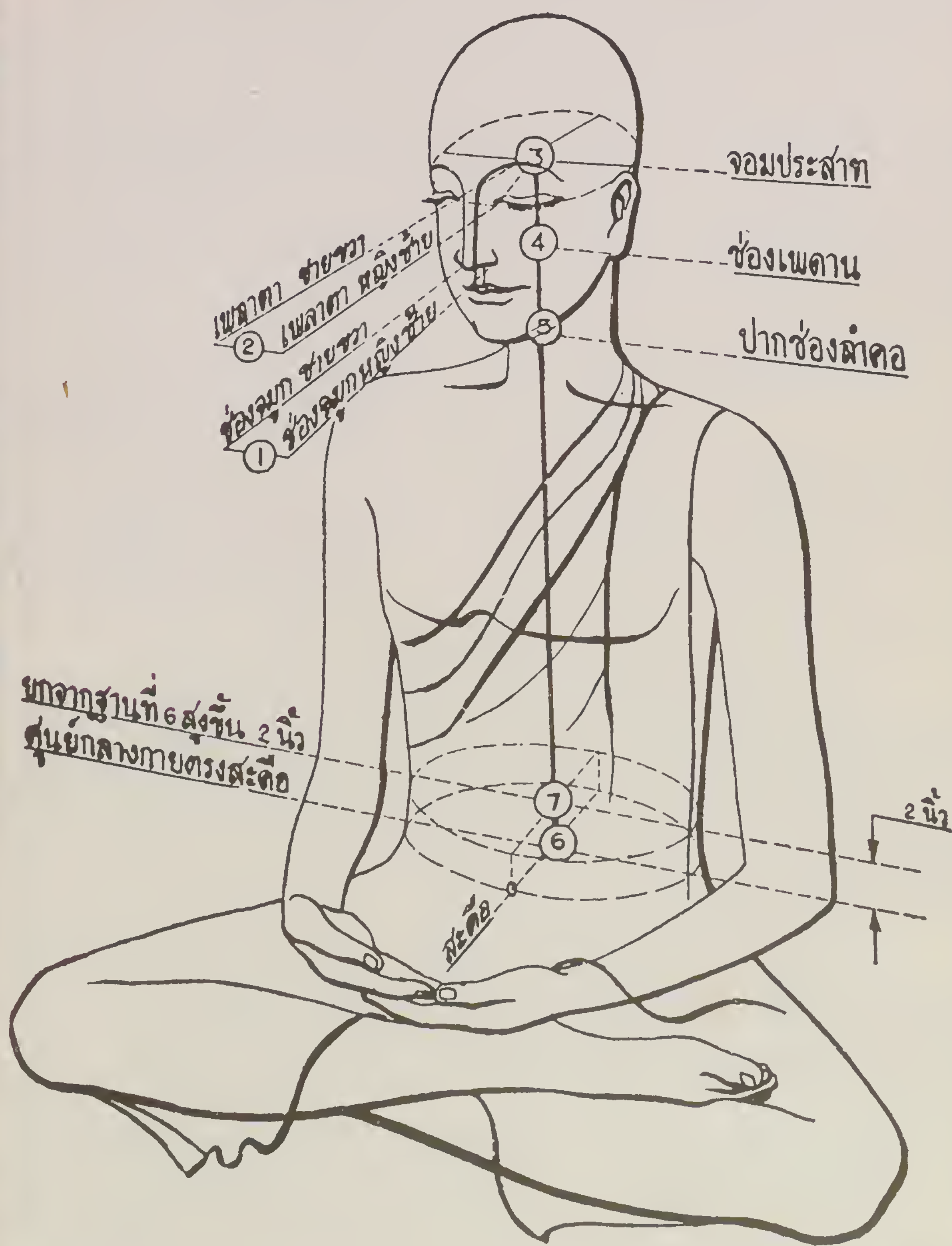
๕. การเตรียมใจก่อนไปวัด

ความมุ่งหมายสำคัญของการไปวัดก็คือ ไปเพื่อขัดกิเลสออกทิ้ง แต่กิเลสต่าง ๆ นั้นได้หมักดองใจมาเป็นเวลานานแล้ว ทำให้ขัดเกลาไม่ค่อยออก หรือออกแล้ว ถ้าไม่ระวังให้ดีก็อาจกลับงอกใหม่ได้อีก งานขัดกิเลสเป็นงานที่ต้องใช้สติปัญญาอย่างเต็มที่และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องมีกำลังใจ ดังนั้นการเตรียมใจให้พร้อมก่อนไปวัด จึงมีความจำเป็นเช่นเดียวกับทหารที่ต้องเตรียมพร้อมก่อนลงสนามรบ การเตรียมใจก่อนไปวัดทำดังนี้

- ก่อนเข้านอนคืนนี้ จัดการภารกิจที่จำเป็นให้เสร็จเรียบร้อย ถ้าไม่เรียบร้อยก็มอบหมายผู้ที่ไว้ใจได้ทำแทนขณะประกอบการบุญจึงจะไม่เป็นกังวล
- สำรวมใจระลึกถึงการบุญการกุศลที่เคยทำมาดีแล้วตลอดชีวิต เพื่อยังจิตให้แจ่มใส
- กราบบูชาพระรัตนตรัยหน้าที่บูชาพระ แล้วสวดมนต์ทำวัตรเย็น
- นั่งขัดสมาธิ ตั้งกายตรง ดำรงสติมั่น วางภารกิจอื่น ๆ ชั่วคราว แล้วเจริญพุทธานุสติ ด้วยการพิจารณาพระพุทธรูปองค์ใดองค์หนึ่งให้จำได้ สำหรับเป็นบริกรรมนิมิต (เครื่องหมายทางใจ)

- หลับตาพอปิดสนิท แต่ไม่ถึงกับบีบกล้ามเนื้อตา น้อมอาราธนาพระพุทธรูปที่จำได้แล้วนั้น มาประดิษฐานตรงกลางกายฐานที่ ๗ (ดังภาพ) โดยให้องค์พระหันหน้าไปทางเดียวกับเรา พร้อมกับบริกรรมภาวนาในใจ (ท่องในใจ) ว่า **สัมมา อะระหัง** เพื่อประคองใจมิให้ซัดส่าย

- สำรวมใจนึกถึงพระพุทธรูปอยู่ตรงฐานที่ ๗ นั้น จนกว่าองค์พระนั้นจะปรากฏขึ้นท่ามกลางกายอย่างชัดเจน (เห็นทั้ง ๆ ที่ยังหลับตา) องค์พระนี้ยังเป็นเพียงนิมิตที่กำหนดขึ้น

จอมประสาท
ช่องเพดาน
ปากช่องลำคอ
เพลาตา ชายขวา
② เพลาตา หญิงซ้าย
ช่องจมูก ชายขวา
① ช่องจมูกหญิงซ้าย
ยกจากฐานที่ 6 สูงขึ้น 2 นิ้ว
ศูนย์กลางกายตรงสะดือ
2 นิ้ว
สะดือ
3
4
5
7
6

- สำรวมใจให้หยุดนิ่งเข้าไปตรงศูนย์กลางกายขององค์พระซึ่งเป็นนิมิตนั้น จนกระทั่งเห็นพระอีกองค์หนึ่งเกิดขึ้นแทนที่ภายในมีลักษณะเป็นพระแก้วใสนั่งขัดสมาธิอยู่ท่ามกลางกาย เกตุเป็นรูปดอกบัวตูม และมีรัศมีสว่างไสวเรียกว่า **ธรรมกาย** (นิมิตเดิมนั้นก็หายไป)

- ธรรมกายหรือกายธรรมที่บังเกิดขึ้นนี้ สามารถปฏิหาริย์ให้เป็นสีต่าง ๆ ได้ และอาจขยายให้องค์ใหญ่ขึ้นหรือย่อให้เล็กลงได้ตามแต่ปรารถนา ต้องหมั่นประคองรักษาให้ชำนาญในอิริยาบถทั้งสี่ คือ ยืน เดิน นั่ง นอน เมื่อสามารถระลึกถึงจนติดใจอยู่เสมอแล้วธรรมกายจะโปรดและแก้ปัญหาธรรมต่าง ๆ ให้

- สำรวมใจให้หยุดนิ่งเข้าไปตรงศูนย์กลางกายของธรรมกาย โดยไม่ยอมถอยกลับ ธรรมทั้งหลายก็จะปรากฏยิ่ง ๆ ขึ้นตามลำดับทั้งนี้เพราะตรงนั้นเป็นทางไปของพระพุทธเจ้า และพระอรหันต์ทั้งหลาย นั่นเอง

- สำหรับผู้ที่ยังไม่ถึงธรรมกาย ให้หมั่นปฏิบัติเช่นนี้ต่อไปอย่าลดละ อย่างน้อย ๑๕ - ๒๐ นาที ก่อนนอนทุก ๆ คืน

- เมื่อตื่นนอนตอนเช้า ก่อนอื่นกำหนดใจระลึกถึงธรรมกายเพื่อทำใจให้บริสุทธิ์ แล้วเตรียมตัวไปวัดโดยกำหนดใจว่า วันนี้เราจะตักตวงบุญให้เต็มที่ ให้คุ้มกับความเสียสละที่ได้สู้กระทำ จะอาศัยบุญนี้ฆ่ากิเลสให้สิ้นซากด้วยการ

ให้ทานเพื่อฆ่ากิเลส คือ โลภะ
ถือศีลและแผ่เมตตาเพื่อฆ่ากิเลส คือ โทสะ
เจริญภาวนาให้เกิดปัญญาเพื่อฆ่ากิเลส คือ โมหะ

๖. การเดินทางไปวัด

ขณะเดินทางไปวัด ไม่ควรสนทนากันในเรื่องที่ทำให้ใจขุ่นมัว เช่น เรื่องโจรผู้ร้าย ของแพง ไฟไหม้ น้ำท่วม ชู้สาว การเมือง ฯลฯ แต่ควร

กำหนดใจระลึกถึงเรื่องบุญกุศล เช่น ผลของการทำทานด้วยความเคารพ ผลของการถือศีล ๕ และศีล ๘ ตลอดชีวิต ผลของการแผ่เมตตา ผลของการเจริญภาวนาว่ามีอย่างไรบ้าง และตนได้สร้างบุญกุศลเหล่านี้มากน้อยเพียงใด ฯลฯ

๗. การปฏิบัติตนโดยทั่วไปภายในวัด

วัดเป็นที่รวมของคนหลายประเภท ซึ่งแตกต่างกันมากทั้งอายุ ฐานะ ความเป็นอยู่ การศึกษา อาชีพ ตลอดจนนิสัยใจคอ โอกาสที่จะกระทบกระทั่งกันย่อมเกิดขึ้นได้โดยง่าย จำเป็นต้องระมัดระวังตนจึงจะได้บุญเต็มที่ ดังนั้น โปรดปฏิบัติดังนี้ในบริเวณวัด

- สำรวมกาย วาจา ใจ ให้สงบเรียบร้อย งดอาการคะนองด้วยประการทั้งปวง ทั้งนี้เพื่อให้ กาย วาจา ใจของเราเหมาะสมที่จะเป็นภาชนะรองรับผลบุญที่จะบังเกิดขึ้น
- งดสูบบุหรี่และเคี้ยวหมากโดยเด็ดขาด
- เมื่อไปถึงสถานที่ที่จัดไว้ต้อนรับ ควรนั่งให้เป็นระเบียบ ท่านชายนั่งแถบหนึ่ง ท่านหญิงนั่งอีกแถบหนึ่ง จึงจะเป็นการสมควร

ในการประกอบศาสนพิธี เช่น สวดมนต์ สมาทานศีล ถวายสังฆทาน ฯลฯ ควรเปล่งเสียงอย่างชัดเจนโดยพร้อมเพรียงกัน เพราะก่อให้เกิดปีติ และเป็นการแสดงความเคารพด้วยวาจา

- สิ่งใดที่ทำให้ขุ่นข้องหมองใจ เช่น อากาศร้อน หิวกระหาย กิริยาอาการที่ไม่เหมาะสมของคนบางคน การไม่ได้รับความสะดวกในเรื่องต่าง ๆ ฯลฯ ขอจงพยายามอดทน เพื่อเพิ่มขันติบารมีและแผ่ความเมตตาให้ความเห็นอกเห็นใจทุกสิ่งทุกอย่างโดยทั่วไป อย่าให้เกิดโทสะขึ้นได้
- ศึกษาระเบียบต่าง ๆ ภายในวัดจากเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เช่น การทำทานว่ามีการตั้งมูลนิธิอะไรบ้าง มีการเทศน์วันใดเวลาใดบ้าง เป็นต้น

ประเพณีที่ควรทราบ

๑. การกราบพระรัตนตรัย

การกราบพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ นิยมกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ ซึ่งประกอบด้วยองค์ ๕ คือ หัวเข่า ๒ ฝ่ามือ ๒ และหน้าผาก ๑ ให้จรดลงแนบกับพื้น มีอยู่ ๓ จังหวะคือ

จังหวะที่ ๑ ยกมือขึ้นประนมระหว่างอก

จังหวะที่ ๒ ยกมือประนมขึ้นจรดหน้าผาก นิ้วหัวแม่มือทั้งสองอยู่ระหว่างคิ้ว ปลายนิ้วชี้จรดหน้าผาก

จังหวะที่ ๓ หมอบลงให้หน้าผากจรดพื้น ฝ่ามือแบราบลงแนบกับพื้นแล้วลุกขึ้นนั่งตั้งตัวตรง ประนมมือยกขึ้นผ่านจังหวะที่ ๑-๒-๓ ไปตามลำดับจนครบ ๓ ครั้ง

ก. การกราบเบญจางคประดิษฐ์สำหรับท่านชาย

- นั่งคุกเข่า ตั้งปลายเท้าทั้งสองลงยันพื้น ให้นิ้วเท้าพับลงราบกับพื้น เท้าทั้งคู่แนบชิดสนิทกัน นั่งทับลงบนส้นเท้าทั้งคู่ แยกหัวเข่าทั้งสองออกห่างกันประมาณ ๑ คืบ
- ประนมมือยกขึ้นผ่านจังหวะที่ ๑-๒-๓ ไปตามลำดับ
- ขณะที่หมอบลงกับพื้นให้ข้อศอกทั้งสองต่อกับหัวเข่า นิ้วมือทั้งห้าแนบชิดสนิทกัน วางฝ่ามือทั้งสองลงราบกับพื้น ให้มือทั้ง

ท่านชาย นั่งคุกเข่า

ท่านหญิง นั่งคุกเข่าราบ

จังหวะที่ ๑ ยกมือขึ้นประนมระหว่างอก

จังหวะที่ ๒ จรดหน้าผาก หัวแม่มือทั้งสองอยู่ระหว่างคิ้ว ปลายนิ้วชี้จรดหน้าผาก

ท่านชาย ข้อศอกต่อกับหัวเข่า

ท่านหญิง ให้ข้อศอกทั้งสองอยู่ข้างลำตัว

จังหวะที่ ๓ หมอบกราบลงให้หน้าผากจรดพื้น วางฝ่ามือและก้มศีรษะลงให้หน้าผากจรดพื้นในระหว่างฝ่ามือทั้งสอง

สองแยกออกห่างกันประมาณ ๔ นิ้วมือ ก้มศีรษะลงให้หน้าผากจรดพื้นในระหว่างฝ่ามือทั้งสองแล้วลุกขึ้นนั่งตั้งตัวตรง ยกมือประนมขึ้นผ่านจังหวะที่ ๑-๒-๓ ไปตามลำดับ จนครบ ๓ ครั้ง เมื่อครบ ๓ ครั้งแล้ว ยกมือประนมขึ้นจบในระหว่างคิ้วอีกครั้งหนึ่ง จึงเสร็จพิธีการกราบ

ข. การกราบเบญจางคประดิษฐ์สำหรับท่านหญิง

- นั่งคุกเข่าราบ เหยียดหลังเท้าทั้งคู่ให้ราบกับพื้นไปทางด้านหลัง ให้ฝ่าเท้าทั้งสองแนบชิดสนิทกัน นั่งทับลงบนฝ่าเท้าทั้งสอง ให้หัวเข่าทั้งสองแนบชิดกัน
- การกราบเหมือนท่านชายทุกอย่าง ต่างกันขณะหมอบลงกับพื้นนั้นไม่นิยมให้ข้อศอกทั้งสองต่อกับหัวเข่า แต่นิยมให้ข้อศอกทั้งสองอยู่ข้างตัวแนบชิดกับขาพับทั้งสอง

๒. การนิมนต์พระสงฆ์

ถ้าเป็นไปได้ ทุกครั้งที่นิมนต์พระสงฆ์ไปประกอบพิธีในงานทุกประเภท ควรกราบเรียนให้ท่านทราบล่วงหน้าอย่างน้อย ๗ วัน และควรทำหนังสือฎีกานิมนต์เป็นลายลักษณ์อักษร กำหนดเวลาและสถานที่ให้ชัดเจนเพื่อกันลืมด้วย

ข้อควรระวัง

- ในกรณีที่นิมนต์พระสงฆ์ไปเจริญพระพุทธมนต์แล้วฉันเช้าหรือฉันเพลนั้น ทายกผู้นิมนต์ห้ามออกชื่อโภชนะ เช่น นิมนต์ฉันขนมจีน หอยทอด ฯลฯ เพราะถ้าพระสงฆ์รับนิมนต์แล้วฉันอาหารนั้นเป็นการผิดวินัย ทายกจึงบอกได้เพียงว่า นิมนต์รับบิณฑบาต หรือนิมนต์ฉันเช้า ฉันเพลเท่านั้น

๓. การประเคนพระสงฆ์

การยกสิ่งของอันสมควรแก่สมณบริโภคใช้สอยให้แก่พระสงฆ์ เรียกว่าการประเคน มีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

๑. สิ่งของที่จะประเคนต้องไม่ใหญ่โต หรือหนักเกินกว่าที่คนขนาดปานกลางยกคนเดียวไหว และต้องยกสิ่งของนั้นให้สูงพ้นจากพื้นที่สิ่งของนั้นตั้งอยู่

๒. ผู้ประเคนต้องอยู่ห่างจากพระภิกษุผู้รับประเคนประมาณไม่เกิน ๑ ศอก

๓. ผู้ประเคนน้อมสิ่งของนั้นเข้ามาให้ด้วยความเต็มใจและเคารพต่อพระภิกษุผู้รับประเคน

๔. ผู้ประเคนถ้าเป็นชาย ให้ส่งถึงมือพระภิกษุผู้รับประเคน **ถ้าเป็นหญิงให้วางถวายบนผ้าที่พระภิกษุทอดรับ**

๕. ถ้าพระภิกษุนั่งอยู่กับพื้น ผู้ประเคนนิยมนั่งคุกเข่าประเคน ถ้าพระภิกษุนั่งเก้าอี้ ผู้ประเคนนิยมยืนประเคน

๖. ภัตตาหารคาวหวานทุกชนิด ที่ประเคนพระภิกษุสงฆ์แล้ว ถ้าคฤหัสถ์ไปจับต้องอีก ต้องยกประเคนใหม่อีกทุกครั้งไป

๗. ในการถวายภัตตาหารแก่พระภิกษุสงฆ์นั้น ให้ประเคนเฉพาะสิ่งของที่จะพึงฉันเท่านั้น ส่วนเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น กระโถน ชาม จาน ช้อน เพียงแต่วางมอบให้ก็พอ

๘. เมื่อประเคนเรียบร้อยแล้ว ทำความเคารพพระภิกษุสงฆ์ด้วยการกราบ ๓ ครั้ง หรือไหว้ ๑ ครั้ง จึงเสร็จพิธีประเคนพระ

๔. สิ่งของที่ไม่สมควรประเคนถวายพระสงฆ์

เงินและวัตถุที่ใช้แทนเงิน เช่น ธนบัตร ไม่สมควรประเคนถวายพระภิกษุสงฆ์โดยตรง แต่นิยมใช้ใบปวารณาแทนตัวเงิน ส่วนตัวเงินนิยมมอบไว้กับไวยาวัจกรของพระภิกษุนั้น

๕. วัตถุอนามาส

สิ่งของที่ทรงห้ามมิให้พระภิกษุสงฆ์จับต้อง เรียกว่า วัตถุอนามาส ห้ามนำไปประเคนถวายพระภิกษุ ได้แก่วัตถุสิ่งของดังต่อไปนี้

๑. ผู้หญิง รวมทั้งเครื่องแต่งกาย รูปภาพ รูปปั้นทุกชนิดของหญิง

๒. รัตนะ ๑๐ ประการ คือ ทอง เงิน แก้วมุกดา แก้วมณี แก้วประพาฬ ทับทิม บุษราคัม สังข์เลี่ยมทอง ศิลา เช่นหยก และโมรา ฯลฯ

๓. เครื่องศัตราวุธทุกชนิด อันเป็นเครื่องทำลายชีวิต

๔. เครื่องดักสัตว์ทุกชนิด

๕. เครื่องดนตรีทุกชนิด

๖. ข้าวเปลือก และผลไม้อันเกิดอยู่กับที่

๖. การสนทนากับพระสงฆ์

พระภิกษุสงฆ์นั้น ตั้งอยู่ในฐานะเป็นปูชนียบุคคล สมควรที่ชาวพุทธทั้งชายหญิง เคารพสักการะบูชากราบไหว้ด้วยความเลื่อมใสศรัทธา เพราะว่าพระสงฆ์เป็นผู้ประพฤติดี ประพฤติซื่อตรง ประพฤติเพื่อออกไปจากทุกข์ ประพฤติถูกต้องอย่างดียิ่ง และเป็นเนื้อนาบุญของชาวโลก ดังนั้นในขณะสนทนากับพระสงฆ์โปรดทำดังนี้

- ไม่พูดล้อเล่น ไม่พูดหยาบโลน ไม่เล่าเรื่องส่วนตัว ไม่ยกตัวดีเสมอคล้ายเพื่อน หรือยกตัวสูงกว่า
- ถ้าพระภิกษุสงฆ์รูปนั้นเป็นพระเถระผู้ใหญ่ ให้ประนมมือพูดกับท่านทุกครั้งที่กราบเรียนท่าน และรับคำพูดของท่าน
- เฉพาะสตรีเพศทั้งหมด แม้จะเป็นญาติกับพระภิกษุสงฆ์รูปนั้นก็ตาม ไม่นิยมสนทนาอยู่กับพระภิกษุสงฆ์สองต่อสอง ทั้งภายในห้องและภายนอกห้อง ทั้งในที่ลับหูและลับตา เพราะผิดพระวินัยพุทธบัญญัติ

- เมื่อเสร็จกิจธุระแล้วให้รีบกลับ ไม่ควรอยู่นานเกินควรเพราะเป็นการรบกวนเวลาของท่าน

- กราบท่านด้วยเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้ง เมื่อจะลาท่านกลับ

๗. การกรวดน้ำ

การกรวดน้ำนั้น เป็นการอุทิศส่วนกุศลที่ตนได้บำเพ็ญแล้วแผ่ไปให้แก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว เพื่อให้ผู้ล่วงลับไปแล้วเหล่านั้นมีความสุขยิ่ง ๆ ขึ้นตามสมควรแก่คติวิสัยสัมปรายภพนั้น ๆ มีวิธีดังนี้

- น้ำสำหรับใช้กรวดอุทิศส่วนกุศลนั้น ต้องเป็นน้ำใสสะอาดบริสุทธิ์

- การกรวดนั้นจะกระทำหลังจากถวายเครื่องไทยธรรมแก่พระสงฆ์แล้ว

- เมื่อพระเถระประธานสงฆ์เริ่มอนุโมทนาว่า (ยถา.............) เจ้าภาพก็เริ่มหลั่งน้ำอุทิศส่วนกุศล ด้วยการจับภาชนะสำหรับกรวดน้ำด้วยมือทั้งสอง รินน้ำให้ไหลลงเป็นสาย **ไม่ขาดตอน** พร้อมทั้งตั้งจิตอุทิศส่วนบุญกุศลให้แก่ผู้ล่วงลับไปแล้วว่า

"อิทัง เม ญาตีนัง โหตุ
สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

(ขอส่วนบุญกุศลนี้ จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า ขอญาติทั้งหลายของข้าพเจ้าจงมีความสุข)"

- เมื่อพระสงฆ์รูปที่สองรับอนุโมทนาว่า (สัพพีติโย...........) ให้ผู้กรวดน้ำเทน้ำกรวดให้หมดภาชนะ แล้วประนมมือรับพรต่อไปจนจบ

- กราบ ๓ ครั้ง หรือ ไหว้แสดงความเคารพพระสงฆ์อีกครั้งหนึ่งเมื่อพระสงฆ์สวดอนุโมทนาจบแล้ว

- น้ำที่กรวดอุทิศส่วนกุศลแล้วนั้น นำไปเทรดต้นไม้ หรือสนามหญ้าภายนอกตัวอาคาร ห้ามเทลงกระโถนหรือที่สกปรก

ศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม

๑. สถานที่ตั้ง

ศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม ตั้งอยู่ริมคลองส่งน้ำที่ ๓ หมู่ที่ ๗ ตำบลคลองสาม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ห่างจากกรุงเทพมหานครไปตามถนนพหลโยธิน ตรงกิโลเมตรที่ ๔๐ (จากรังสิตไปทางเหนืออีกประมาณ ๙ กิโลเมตร) แล้วแยกขวามือตรงวัดบางขันธ์ไปตามถนนเข้าที่ว่าการอำเภอคลองหลวงอีกประมาณ ๕ กิโลเมตร

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อจรรโลงและสืบอายุพระศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองตลอดไป
๒. เพื่อเป็นสถานที่อบรมและเผยแพร่การเจริญภาวนาตามแนววิชาธรรมกาย ให้แก่พระภิกษุสามเณรและประชาชนทั่วไป
๓. เพื่อผลิตครูสอนภาวนาเพิ่มขึ้น
๔. เพื่อเป็นศูนย์กลางการค้นคว้าพระสัทธรรมของพระพุทธเจ้า
๕. เพื่อให้เป็นวัดที่สมบูรณ์แบบ อาจถือเป็นแบบอย่างได้

๓. การเผยแพร่การเจริญภาวนา

การปลูกฝังพระธรรมลงในใจของคนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งของเยาวชนนับว่าเป็นงานใหญ่ มีความสำคัญมากและต้องทำอย่างจริงจังติดต่อ

กันไป เพราะแผ่นดินไม่สามารถงอกขยายตามปริมาณของประชาชนที่เพิ่มขึ้น มีอยู่เท่าไรก็เท่านั้น แต่แผ่นดินภายในคือใจของเยาวชนงอกขึ้นทุกปี ปีละนับล้านคน ใจเหล่านี้ล้วนเป็นเหมือนพื้นที่ว่างเปล่าทั้งสิ้น หากปล่อยทิ้งไว้ไม่ปลูกฝังพระธรรมลงไปเสียก่อนที่ความชั่วหรือกิเลสจะเข้าครอบครอง ไม่ช้าใจของคนไทยก็จะรกร้างไม่น่าดูแล้วประเทศไทยจะอยู่รอดได้อย่างไร ดังนั้นนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นต้นมา คณะกรรมการบริหารศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรมจึงได้ดำเนินการเผยแพร่การเจริญภาวนาตามแนววิชาธรรมกาย โดย

(๑) **อบรมธรรมทายาทภาคฤดูร้อน** ในฤดูร้อน ขณะที่นักเรียนนิสิต นักศึกษากำลังปิดภาคเรียน คณะครูสอนภาวนาของศูนย์พุทธจักรฯ ได้เปิดการอบรมการเจริญภาวนาขึ้น เผยแพร่พระธรรมโดยเฉพาะมุ่งการเจริญภาวนาเป็นสำคัญให้แก่เยาวชนของชาติเหล่านั้น ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องประพฤติปฏิบัติตนดังนี้

ก. สมาทานศีล ๘ ตลอดระยะเวลาที่เข้ารับการอบรม

ข. สมาทานรักษาธุดงค์ แล้วอาศัยพักผ่อนหลับนอนภายในกลดที่คณะกรรมการศูนย์ฯ จัดให้

ค. เวลา ๐๔.๐๐ น. นั่งภาวนาพร้อมกัน แล้วทำความเพียรติดต่อกันไปตลอดทั้งวัน ภายใต้การควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดของคณะครูสอนภาวนา จนกระทั่งเข้านอนเวลา ๒๒.๐๐ น.

ง. สำหรับอาหาร กลด เครื่องนุ่งห่ม คณะกรรมการฯ ได้จัดเตรียมไว้ให้เรียบร้อย

จ. การอบรมแบ่งเป็น ๒ รุ่น ๆ ละ๑๔ วัน สำหรับวันเวลาที่เปิดการอบรม จะกำหนดเป็นรายปีไป (รับเฉพาะนักเรียนนิสิต นักศึกษาชาย) เปิดรับสมัครประมาณเดือนกุมภาพันธ์จนถึงกลางเดือนมีนาคมและฝึกอบรมประมาณเดือนเมษายน

ปรากฏว่ามีนักเรียน นิสิต นักศึกษา จากสถานศึกษาต่าง ๆ ทั่วประเทศ และภิกษุสามเณรเดินทางเข้ารับการอบรมการเจริญภาวนาและศึกษาพระธรรม ที่ศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรมเป็นจำนวนมากและเพิ่มขึ้นทุกปี

(๒) อบรมประชาชนทั่วไป

ทุกวันอาทิตย์ จะเปิดสอนการเจริญภาวนาให้แก่ประชาชนทั่วไปเป็นประจำ ระหว่างเวลา

เช้า ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น.

บ่าย ๑๓.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.

สำหรับวันอาทิตย์แรกของทุก ๆ เดือน พุทธศาสนิกชนจะไปร่วมการฝึกเจริญภาวนาเป็นกรณีพิเศษ ประมาณ ๑,๐๐๐ - ๑,๕๐๐ คน และมีการทำบุญร่วมกันด้วย โดยมีกำหนดการดังต่อไปนี้

๐๗.๐๐ - ๐๘.๐๐ น. มีรถรับจากอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิตรงบริเวณหน้า ร.พ.ราชวิถี

๐๙.๓๐ น. สวดมนต์ทำวัตรเช้าร่วมกัน เสร็จแล้วครูสอนภาวนาก็จะสอนให้ทุกคนนั่งเจริญภาวนาทำความสงบใจ จนกระทั่งใจทุกคนสงบเย็น

๑๐.๔๕ น. สมาทานศีล ๕ แล้วถวายสังฆทานแด่พระ-ภิกษุสงฆ์

๑๑.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวันพร้อมกัน

๑๒.๓๐ น. เจริญภาวนา แล้วทำพิธีปล่อยสัตว์ให้ชีวิตเป็นทาน เสร็จแล้วสวดมนต์ทำวัตรเย็น แผ่เมตตาจิตอุทิศส่วนกุศลให้แก่สรรพสัตว์ทั้งหลาย

๑๔.๐๐ น. มีรถส่งกลับถึงอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

(๓) พิมพ์เอกสารเผยแพร่

เอกสารเหล่านี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับธรรมเบื้องต้น และการเจริญภาวนา ตามแนววิชาธรรมกาย โดยเฉพาะแจกแก่สาธุชนผู้สนใจในธรรมทั่วไป

ภาคผนวก

คำอาราธนาศีล ๕

มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ ฯ
ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ ฯ
ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ ฯ

(ถ้าอาราธนาศีลเพื่อตนเองตามลำพังให้เปลี่ยน **มะยัง** เป็น **อะหัง, ยาจามะ** เป็น **ยาจามิ**)

คำอาราธนาศีล ๘

มะยัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐะ สีลานิ ยาจามะ ฯ
ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐะ สีลานิ ยาจามะ ฯ
ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐะ สีลานิ ยาจามะ ฯ

(ถ้าอาราธนาศีลเพื่อตนเองตามลำพังให้เปลี่ยน **มะยัง** เป็น **อะหัง, ยาจามะ** เป็น **ยาจามิ**)

คำอาราธนาอุโบสถศีล

มะยัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐังคะสะมันนาคะตัง อุโปสะถัง ยาจามะ ฯ
ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐังคะสะมันนาคะตัง อุโปสะถัง ยาจามะ ฯ
ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐังคะสะมันนาคะตัง อุโปสะถัง ยาจามะ ฯ

คำอาราธนาพระปริต

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะทุกขะวินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง ฯ
วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะภะยะวินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง ฯ
วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะโรคะวินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง ฯ

คำอาราธนาธรรม

พรัหมมา จะ โลกาธิปะตี สะหัมปะติ
กัตอัญชะลี อันธิวะรัง อะยาจะถะ
สันตีธะ สัตตาปปะระชักขะชาติกา
เทเสตุ ธัมมัง อะนุกัมปิมัง ปะชัง ฯ

ศีล ๕

๑. **ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**
(ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือ เจตนาเครื่องงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ด้วยตนเอง และใช้คนอื่นให้ฆ่า)

๒. **อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**
(ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือ เจตนาเครื่องงดเว้นจากการลักทรัพย์ด้วยตนเอง และใช้คนอื่นให้ลัก)

๓. **กาเมสุมิจฉาจารา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**
(ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือ เจตนาเครื่องงดเว้นจากการประพฤติผิดในกาม)

๔. **มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**
(ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือ เจตนาเครื่องงดเว้นจากการพูดปดพูดส่อเสียด พูดคำหยาบ และพูดเพ้อเจ้อ)

๕. **สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**
(ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือ เจตนาเครื่องงดเว้นจากการดื่มน้ำเมาอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท)

ศีล ๘

๑. ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
(ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือ เจตนาเครื่องงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ด้วยตนเอง และใช้คนอื่นให้ฆ่า)

๒. **อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**
(ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือ เจตนาเครื่องงดเว้นจากการลักทรัพย์ด้วยตนเอง และใช้คนอื่นให้ลัก)

๓. **อะพรัหมะจะริยา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**
(ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือ เจตนาเครื่องงดเว้นจากกรรมอันอันเป็นข้าศึกต่อพรหมจรรย์)

๔. **มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**
(ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือ เจตนาเครื่องงดเว้นจากการพูดปด พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ และพูดเพ้อเจ้อ)

๕. **สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**
(ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือ เจตนาเครื่องงดเว้นจากการดื่มน้ำเมาอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท)

๖. **วิกาละโภชะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**
(ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือ เจตนาเครื่องงดเว้นจากการบริโภคโภชนะในเวลาวิกาล คือตั้งแต่เที่ยงแล้วจนอรุณขึ้นมาใหม่)

๗. **นัจจะคีตะวาทิตะวิสูกะทัสสะนะ มาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะมัณฑะนะวิภูสะนัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**
(ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือ เจตนาเครื่องงดเว้นจากการฟ้อนรำ ขับร้อง ประโคมดนตรี ดูการละเล่นต่าง ๆ อันเป็นข้าศึกแก่กุศล ตลอดจนลูบไล้ทัดทรงประดับตกแต่งร่างกาย ด้วยดอกไม้ ของหอม เครื่องย้อม เครื่องทา)

๘. **อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**
(ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือ เจตนาเครื่องงดเว้นจากการนอนที่นอนอันสูงใหญ่ ภายในยัดด้วยนุ่นและสำลี)

คำถวายผ้าป่า

อิมานิ มะยัง ภันเต ปังสุกูละจีวะรานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, ปังสุกูละจีวะรานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ฑีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ, นิพพานยะจะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้าบังสุกุลจีวร พร้อมด้วยบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ผ้าบังสุกุลจีวรพร้อมด้วยบริวารทั้งหลายเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข เพื่อมรรคผลนิพพาน แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนานเทอญ.

คำถวายสังฆทาน

อิมานิ มะยัง ภันเต, ภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, ภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ฑีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ, นิพพานายะจะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายภัตตาหาร พร้อมด้วยบริวารทั้งหลายเหล่านี้แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ภัตตาหารพร้อมด้วยบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข เพื่อมรรคผลนิพพาน แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนานเทอญ.

คำถวายผ้าอาบน้ำฝน

อิมานิ มะยัง ภันเต, วัสสิกะสาฏิกานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, วัสสิกะสาฏิกานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง, ฑีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ, นิพพานายะจะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้าอาบน้ำฝน พร้อมด้วยบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ผ้าอาบน้ำฝนพร้อมด้วยบริวารทั้งหลายเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข เพื่อมรรคผลนิพพาน แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนานเทอญ.

คำถวายผ้ากฐิน

อิมัง มะยัง ภันเต สะปะริวารัง, กะฐินะจีวะระทุสสัง, สังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, สังโฆ, อิมัง สะปะริวารัง, กะฐินะทุสสัง, ปะฏิคคัณหาตุ, ปะฏิคคะเหตตะวาจะ, อิมินา ทุสเสนะ กะฐินัง, อัตถะระตุ, อัมหากัง ฑีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ นิพพานายะจะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้าจีวรกฐิน พร้อมด้วยของบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอ

พระภิกษุสงฆ์ จงรับผ้ากฐิน พร้อมด้วยบริวารทั้งหลายเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย ครั้นรับแล้ว จงกราลกฐิน ด้วยผ้าผืนนี้ เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข เพื่อมรรคผลนิพพาน แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนานเทอญ.

คำบูชาข้าวพระ

อิมัง สูปะพะยัญชะนะ สัมปันนัง สาลีนัง โภชะนัง อุทะกัง วะรัง พุทธัสสะ ปูเชมะ ฯ

ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอโอกาสบูชาพระพุทธเจ้า ด้วยข้าวสุกแห่งข้าวสาลี อันสมบูรณ์ด้วยแกง กับและน้ำอันประเสริฐนี้

คำลาข้าวพระ

เสสัง มังคะลัง ยาจามะ ฯ

ข้าพเจ้าทั้งหลาย ทูลขอสิ่งที่เหลืออันเป็นมงคลนี้

คำอธิษฐานเมื่อจบของต่าง ๆ ถวายพระ

สุทินนัง วะตะ เม ทานัง อาสะวักขะยาวะหัง โหตุ ฯ

ทานของเราให้ดีแล้วหนอ ขอจงเป็นเครื่องนำมาซึ่งความสิ้นไปแห่งอาสวะกิเลส

คำอธิษฐานประจำวัน

บุญใดที่ข้าพเจ้าได้ทำในบัดนี้ เพราะบุญนั้นและการอุทิศแผ่ส่วนบุญนั้น

ขอให้ข้าพเจ้า ทำให้แจ้งโลกุตตรธรรมเก้า ในทันที

ข้าพเจ้าเป็นผู้อาภัพอยู่ ยังต้องท่องเที่ยวไปในวัฏฏสงสาร

ขอให้ข้าพเจ้าเป็นเหมือนพระโพธิสัตว์ผู้เที่ยงแท้ ได้รับพยากรณ์แต่พระพุทธเจ้าแล้ว ไม่ถึงฐานะแห่งความอาภัพ ๑๘ ประการ

ขอให้ข้าพเจ้าพึงเว้นจากเวรทั้งห้า พึงยินดีในการรักษาศีลไม่เกาะเกี่ยวในกามคุณทั้งห้า พึงเว้นจากเปือกตมดังกล่าวคือกามคุณ

ขอให้ข้าพเจ้าไม่พึงประกอบด้วยทิฏฐิชั่ว พึงประกอบด้วยทิฏฐิที่ดีงาม ไม่พึงคบมิตรชั่ว พึงคบแต่บัณฑิตทุกเมื่อ

ขอให้ข้าพเจ้าเป็นบ่อที่เกิดแห่งคุณ คือ ศรัทธา สติ หิริ โอตตัปปะ ความเพียร และขันติ พึงเป็นผู้ที่ศัตรูครอบงำไม่ได้ ไม่เป็นคนเขลาคนหลงงมงาย

ขอให้ข้าพเจ้าเป็นผู้ฉลาดในอุบายแห่งความเสื่อมและความเจริญ เป็นผู้เฉียบแหลมในอรรถและธรรม ขอให้ญาณของข้าพเจ้าเป็นไปไม่ข้องขัดในธรรมะที่ควรรู้ ประดุจลมพัดไปในอากาศฉะนั้น

ความปรารถนาใด ๆ ของข้าพเจ้าที่เป็นกุศล ขอให้สำเร็จโดยง่ายทุกเมื่อ คุณที่ข้าพเจ้ากล่าวมาแล้วทั้งปวงนี้ จงมีแก่ข้าพเจ้าทุกภพทุกชาติ

เมื่อใด พระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้แสดงธรรมเครื่องพ้นทุกข์เกิดขึ้นแล้วในโลก เมื่อนั้น ขอให้ข้าพเจ้าพ้นจากกรรมอันชั่วช้าทั้งหลาย เป็นผู้ได้โอกาสแห่งการบรรลุธรรม

ขอให้ข้าพเจ้าพึงได้ความเป็นมนุษย์ ได้เพศบริสุทธิ์ ได้บรรพชาอุปสมบทแล้ว เป็นคนรักศีล มีศีล ทรงไว้ซึ่งพระศาสนาของพระบรมศาสดา

ขอให้เป็นผู้มีการปฏิบัติธรรมได้โดยสะดวก ตรัสรู้ได้พลันกระทำให้แจ้งซึ่งอรหัตตผลอันเลิศ อันประดับด้วยธรรมะมีวิชา เป็นต้น

ถ้าหากพระพุทธเจ้าไม่บังเกิดขึ้น แต่กุศลกรรมของข้าพเจ้าเต็มเปี่ยมแล้ว เมื่อเป็นเช่นนี้ ขอให้ข้าพเจ้าพึงได้ญาณ เป็นเครื่องรู้เฉพาะตนอันสูงสุดเทอญ ฯ

ขอกราบขอบพระคุณแขกผู้มีเกียรติทุกท่านที่กรุณาสละเวลามาร่วมพิธีฌาปนกิจศพคุณแม่บุญเลี้ยง ปรียวงศ์ หากมีสิ่งใดขาดตกบกพร่องต้องขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

เจ้าภาพ

พิมพ์ที่ อมรินทร์การพิมพ์ ๔๑๓/๒๘-๓๑ ถนนอรุณอมรินทร์ บางกอกน้อย
กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐ โทร. ๔๒๔๒๘๐๐-๑, ๔๒๔๕๗๒๓
นายชูเกียรติ อุทกะพันธุ์ ผู้พิมพ์โฆษณา